

Adventszemle

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

AZ UNIÓ KÖLTSÉGVETÉSI BIZOTTSÁGA SZEMÉLYES DÖNTÉS A MISSZIÓÉRT

Adventszemle

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

3 Vezércikk

Ștefan Tomoiagă

Gondolkodj „örökké”,
cselekedj „azonnal”!

4 Reflexiók

Dan Constantinescu

Fontos leckék
a filiszteusoktól

7 Költségvetési bizottság: az elnök jelentése

Ștefan Tomoiagă

Adventizmus: 112

9 Költségvetési bizottság: a titkár jelentése

Aurel Neațu

Örök szeretet

12 Költségvetési bizottság: a kincstárnok jelentése

Eduard Călugăru

Ében-Háézer

14 Gyakorlati kereszténység

Teofil Petre

Válaszkíséret egy ifjú
gyötrődéseire

18 Misszió

Jancsó Erik

Kalotaszeg reménye

19 Sola Scriptura

Liviu Stănescu

A legjobbkor

20 Teológia

Szallós-Farkas Zoltán

Az emberi szexualitás:
spiritualitása a teremtés-
ből származik

24 Pihenő egy kis tanulmányozáshoz

Cristian Trenchea

Mik az apokrif iratok?

25 Doktrína

Ștefan Radu

Annyira, hogy...

26 Azonosságunk pillérei

Florin Lăiu

A lélek halhatatlansága?

(2)

29 In memoriam

30 Elmélkedés

Harsán Norbert

Mennyei valóság

31 Gyermek oldal

Alina Chirileanu

Ismerjük meg a Bibliát!

*A hallgatásunkon és a világ kiáltásán túl a legfontosabb az, hogy maga Isten kiált. Újjászületésre és reformra hívja egyházát, közeli eljövételére figyelmezteti a Föld lakóit: „Isten ítéletei gyors egymásutánban következnek be: tűzvész, árvíz, földrengés, háborúk és vérontás. »Ő, ha tudnák az emberek, hogy az Úr éppen most vizsgálja őket!« Sokan vannak, akik nem hallottak még az igazságról, korunk próbakövéről. Sok emberrel küzd még a Szentlélek. Isten romboló ítéletének ideje a kegyelem ideje is egyben mindazoknak, akiknek még nem volt alkalmuk megismerni az igazságot. Isten irgalommal tekint le rájuk, helyzetük megindítja könyörületes szívét, feljűjtött karja még mindig üdvösséget kínál. Azok számára azonban, akik nem akarják elfogadni megmentő közeledését, az üdvösség ajtaja örökre bezárul.”
Mi a te válaszod az Úr sürgető hívására? Légy Isten oltára Egyiptom földjén!*

2017. december. A Romániai Hetednap Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; Tanácsadók Ștefan Tomoiagă, Aurel Neațu, Eduard Călugăru, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Georget Pirlitu, Viorel Răducan, Ioșif Pașca, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sirbu, Dragoș Mușat, Daniel Chirileanu, Florian Ristea; Fordította Bartha Sándor és Zakariás Loránd; Szerkesztette Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail zakariaslorand@yahoo.fr; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Fast Print, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 0020, Fax 021/323 0040

ISSN 1842 - 3361

GONDOLKODJ „ÖRÖKKÉ”, CSELEKEDJ „AZONNAL”!

Az idő minél öregebb, annál fiatalabb, és észre sem vesszük, hogy eliramodik mellettünk. A legértékesebb időköt éljük: életünk hátralévő idejét, mely a legközelebb van az örökkévalósághoz.

Az angol nyelvű országokban az emberek a „Good bye!” köszönéssel válnak el egymástól, ami a „God be with you!” („Isten legyen veled!”) rövidítése. Az idők folyamán a köszönési formula megváltozott: a „God” név helyét átvette a „good” melléknév, és a „be with you” szószerkezetet a „bye” szócska helyettesítette. A mondat azonban még tovább rövidült („bye” – „pá”, „viszlát”), de lényegében még mindig ezt jelenti: „Isten (legyen) veled!” Emberek milliói ismerik el ily módon – öntudatlanul – Isten jelenlétét az életükben.

Hogyan jellemezhető az életünk most, amikor csak napok választanak el egy új év kezdetétől? Szemünk előtt lebeg az örökkévalóság gondolata? „Egy „vizionlátásra” köszöntéssel búcsúzunk az óévtől. Bármilyen legyen is a múltunk, ne feledjük: tiszta jövő áll előttünk!

2018-ban Isten felszólít, hogy naponta olvassuk Igéjét, és lépünk be a Szőlőjébe. Nem csak azért, hogy táplálkozzunk a gyümölcséből, hanem hogy gondozzuk is azt, az Ő dicsőségére. Itt az ideje, hogy a „7000” ne marad-

jon névtelen, hanem szerető szívvel dolgozzon a végső, áldott eredményekért.

Isten mintha a legszebbet tartogatná a végére. Milyen szép dolgok történnek azok életében, akik türelmesen várakoznak. Addig is, örvendjünk a „mának”, hiszen meg van írva: „Törvényül hirdetem: Az Úr mondá nekem: Én fiam vagy te; ma nemzetek téged” (Zsoltárok 2:7). Ne feledkezzünk meg Jézusról, akihez oly boldog kapcsolat fűz! Lépünk a cselekvés mezejére most, míg van időnk, mivel cselekvésünk csak most, ebben a pillanatban befolyásolhatja örök életünket. Cselekedjünk tehát! Lesz időnk pihenésre majd az örökkévalóságban.

Istentől megáldott, boldog új évet kívánok! ■

**AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG
MOST KEZDŐDIK
STEFAN
TOMOIAGA**

**„ATYÁD ISTENÉTŐL, AKI
SEGÉLJEN; A MINDENHA-
TÓTÓL, AKI MEGÁLDJON:
AZ ÉG ÁLDÁSAIVAL, ONNAN
FELÜLRŐL, A MÉLYSÉG
ÁLDÁSAIVAL, MELY ALANT
TERÜL, AZ EMLŐK ÉS
ANYAMÉH ÁLDÁSAIVAL.”
(1MÓZ 49:25)**

Stefan Tomoiagă, a Romániai Adventista Unió elnöke

Megújulás és Reform te, családod, gyülekezeted, felebarátaid

„Illés azt gondolta, hogy Izraelben egyedül csak ő imádjá az igaz Istent. De az Úr, aki olvas mindenkinek a szívében, elárulta a prófétának, hogy sokan vannak még, akik a hitehagyás hosszú éveit hűségesekek maradtak Hozzá. »De meghagyok Izraelben hétezer embert – mondta Isten –, minden térdet, mely nem hajolt meg a Baal előtt, és minden száját, amely nem csókolta meg azt.«

Sok tanulságot vonhatunk le abból, amit Illés a csüggedés és látszólagos kudarc napjaiban tapasztalt. Felbecsülhetetlen tanulságok ezek Isten szolgálói számára korunkban is, az igazságtól való általános elfordulás korában. Napjaink hitehagyása hasonló ahhoz, ami a próféta korát jellemezte Izraelben... Kételey és hitetlen-

Istentől származó lelki ébredés

ség árasztja végzetes befolyását az emberek értelmére és szívére. Sokan az emberi elméleteket Isten kinyilatkoztatásai helyére teszik. Nyíltan tanítják, hogy eljutottunk abba a korba, amikor az emberi értelmet az Ige tanításai fölé kell emelni. (...)

Ezeknek az embereknek szükségük van azok személyes segítségére, akik megismerték Istent és Igéjének erejét. Isten minden egyes gyermekének tevékenykednie kell mások megsegítésében. Isten angyalai kísérik a Biblia igazságának ismerőit, amikor keresik azokat, akik az igazság világosságát után sóvárognak. Ahol angyalok járnak, ott ne féljen senki lépni”

(Ellen G. White, *Próféták és királyok*, 119–120. o.)

FONTOS LECKÉK A FILISZTEUSOKTÓL

**A FILISZTEUSOK IS
– AKIKNEK NEM VOLT
ISMERETÜK
ISTEN TÖRVÉNYÉ-
RŐL – A FRIGYLÁDÁT
SZEKÉRRE TET-
TÉK, AMIKOR
VISSZAKÜLDTÉK
AZT IZRAELBE,
ÉS AZ ÚR ELFOGADTA
FÁRADOZÁSUKAT.
AZ IZRAELITÁKNAK
AZONBAN A KEZÜK-
BEN VOLT ISTEN
AKARATÁNAK
VILÁGOS KIJELEN-
TÉSE; AMIKOR
TEHÁT MELLŐZTÉK
EZEKNEK AZ
UTASÍTÁSOKNAK
A BETARTÁSÁT,
MEGGYALÁZTÁK
ISTENT.”**

Altalában az idősektől és azoktól vagyunk hajlandóak tanulni, akiket képzetebbeknek, tapasztaltabbnak tartunk. Ennek alapján, a lelki életre vonatkozóan elsősorban a szülőktől, továbbá a szombatiskolai tanítóktól, lelkészektől, presbiterektől, valamint a gyülekezet fontosabb szolgáltevőitől tanulunk.

Meggyőződésünk, hogy ahhoz a „maradékhoz” tartozunk, amely „megtartatik” (Róm 9:27), és abban az előjogban van részünk, hogy a „világosság fiai” (Ef 5:8) lehetünk. Ennek értelmében határozottan elutasítjuk a „világ elemi tanításait” (Kol 2:20), valamint e tanításoknak a bibliai leírások alapján hamisnak tartott tanítóit.

És mégis...

Ha hitalapelvei szempontból az ismert igazságokra vonatkozóan jogos az ilyenfajta magatartás, a Szentírás számos példát szolgáltat, amely szerint „e világnak fiai eszesebbek a világosságnak fiainál” (Lk 16:8).

Az alábbiakban különösen 1Sám 6:1–12-ig terjedő verseivel foglalkozunk, amely jelen cikkünk címét is ihlette.

„Ne küldjétek azt üresen”

Az első tanács, amit a frigyláda hazaszállításával kapcsolatban Dágon papjai és jóvendőkmondói a filiszteus királyoknak adtak, nagymértékben a keleti hagyományokkal és szokásokkal indokolható. A tanács háttérében azonban minden bizonnyal az a hódolat állt, mely Izrael Istenét övezte a frigyláda közelében töltött hét hónap alatt.

Megemlíthetjük itt azokat a rendeleteket, melyeket az Úr adott Izrael népének a nagy ünnepekre vonatkozóan, és amelyek alapján a zsidó férfiak nem jelenhettek meg „üres kézzel az Úr előtt” (5Móz 16:16). Ily módon fejezték ki hódolatukat Az iránt, Aki kihozta őket az egyiptomi rabszolgaságból („nem üresen” – 2Móz 3:21), és bővelkedő életet kínált fel nekik az ígért földjén.

„Vétekért való áldozat”

Meglepő, hogy a fentebb említett ajándékok az izraeliták „bűnért való áldozatához” vannak hasonlítva (3Móz 5:14–14:6:7). Ez egy különösen alattomos társítás, ha figyelembe vesszük a ténnyt,

hogy ezt a fajta áldozatot elsősorban annak kellett bemutatnia, aki „tévedésből vétkesen elvesz az Úrnak szentelt dolgokból”.

Természetesen más pogány népekhez hasonlóan a filiszteusok is áldozatokkal próbálták kiengesztelni isteneiket. Ez alkalommal azonban egy számunkra idegen Istennel szembeni bűnösség tudatosul bennük, amikor a föld lakosaira nyomorúság, földjeikre pedig pusztítás következik be („fekélyek”; „egerek... melyek pusztítják a földet”).

„Adjatok Izrael Istenének dicsőséget”

Érdekes, hogy ezen ajándék-áldozatok jelentősége mögött konkrét indíték húzódott meg: elismerni a mennyei hatalmat egy olyan „technikai kifejezésmóddal, mely az érintett személytől elvárja, hogy Istennek dicsőséget szerző intézkedéseket hozzon”.¹

Ezzel magyarázható az akkori időben ismert legnemesebb alapanyag felhasználása. Ebből készítették a fekélyeket és egereket ábrázoló tárgyakat. Ugyanazt az aranyat használták, amellyel a frigyládát és a kerubokat is bevonták (2Móz 25:11, 17-18).

Körülbelül ezer évvel később idegenek, akik a „pogányság sötétsége”² közepette éltek, eljöttek dicsőséget szerezni Izrael Istenének: „kincseiket kitarván, ajándékokat adának neki – aranyat, tömjént és mirhát” (Mt 2:11).

Mi több, a „talán megkönnyebbedik az ő keze rajtatok” kijelentésből az derül ki, hogy a filiszteusok Isten dicsőségét egy szabadrendelkezésű hatalommal társították.

„Miért keményítenétek meg szíveiteket?”

Ez a kétségkívül költői kérdés rövid utalás Izrael népének történelmére, pontosabban az egyiptomi fáraó kezéből való csodálatos szabadulására. Ha a lehető legerőteljesebb dolog volt az, hogy az említett esemény után négy évtizeddel, Jerikó bevétele idején is emlékeztek még Isten ígéretére: „Az én rettentésemet bocsátom el előtéd” (2Móz 23:27), amiről említést tesz a pogány Ráháb is (Józ 2:9–11), annál figyelemre méltóbb néhány évszázaddal későbbi felidézése.

És ha Mózes isteni ihletésre különböző emlékeztető jeleket és jelképeket rendelt el, hogy a zsidók ne feledkezzenek meg az egyiptomi rabságból való csodálatos szabadulásról, íme, a filiszteus papok és jóvendőmondók *avant la lettre* igazolják a spanyol származású amerikai George Santayana filozófus és író híressé vált mondását: „Akik el-

felejtik a történelmüket, kénytelenek megismételni azt.”

„E tudatlanságnak idejét azért elnézvén az Isten” (Csel 17:30)

A filiszteusok frigyláda iránti tisztelete abban is megmutatkozott, ahogy megszervezték a szállítását: új szekeret használtak és két borjas tehenet, melyeken még nem volt járom, az ajándékba szánt arany tárgyakat pedig „egy táskába az oldalára” helyezték el. A szekeret Izrael ellenségeinek öt uralkodója kísérte.

Természetesen ezek az eljárások jelentős mértékben eltértek a „szent tárgyak” szállítására vonatkozó mózesi rendeletektől (4Móz 4:5-20). „A filiszteusok is – akiknek nem volt ismeretük Isten törvényéről – a frigyládát szekerre tették, amikor visszaküldték azt Izraelbe, és az Úr elfogadta fáradozásukat. Az izraelitáknak azonban a kezükben volt Isten akarátának világos kijelentése; amikor tehát mellőzték ezeknek az utasításoknak a betartását, meggyalázták Istent.”³

Ezzel magyarázható Uza szigorú megbüntetése (2Sám 6:3–7), nem csak azért, mert tiltott dolgot cselekedett (megérintette a frigyládát), hanem mert áthágta a lévitáknak az ilyen helyzetekre meghatározott kötelezettségeinek szabályait.

Hogy a Béth-Semesbeliek tragédiáját ne is említsük, amikor több mint ötvenezer izraelita fizetett a kíváncsiságáért, és belenezett a frigyláda (1Sám 6:19)! Ezt még a pogány filiszteusok sem merték megtenni.

„Ezzel próbáljatok meg engem, azt mondja a Seregeknek Ura” (Mal 3:10)

A legfontosabb tanulság azonban, amivel aznap a filiszteusok szolgáltak, a hit leckéje volt. Befogni a szekérbe két borjától elválasztott tehenet, és remélni, hogy vezetés nélkül elindulnak, neki a hegynek, és nem térnek le az útról („hogya az ő határának útján Béth-Semes felé tart”), minden bizonnyal a mennyei Gondviselésbe vetett bizalom cselekedete volt.

A falun élők tudják, hogy a borjától erőszakkal elválasztott tehen gyakran még nap közben is elhagyja a legelőt, hogy hazatérjen kicsinyéhez.

Egyáltalán nem véletlen az, hogy Isten válaszol erre a kihívásra. A Szentírás nem jegyzi fel a filiszteusokat sújtó csapások megszűnését, viszont „a tehenek egyenesen a Béth-Semes felé

A KAPOTT VILÁGOSSÁG SZERINT DAN CONSTANTINESCU

„E VILÁGNAK FIAI ESZESEBBEK A VILÁGOSSÁGNAK FIAINÁL.” (LK 16:8)

vívó úton menének”, és ez annak igazolását jelentette számukra, hogy nem „véletlen volt az, ami velük történt”.

Csupán „morzsák az ebeknek”?

A Biblia több olyan személyről tesz említést, akik bár nem tartoztak a „választott néphez”, mégis példát mutattak arra vonatkozóan, hogyan kell engedelmeskedni Istennek. Ilyen volt Hitteus Uriás is, aki hűsége bizonyágtevésében épp az Úr frigyládájára utal: „Az Isten ládája, Izráel és Júda nemzetsége sátorokban laknak... hogy mennék én be az én házámba, hogy egyem és igyam és feleségemmel háljak? Úgy élj te, és úgy éljen a te lelked, hogy nem művelem azt!” (2Sám 11:11).

Maga az Üdvözítő is említ két példát: „Illés idejében sok özvegyasszony volt Izráelben... Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz. És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Siriából való Naámán” (Lk 4:25-27).

És bár határozottan kijelentette: „Nem küldtettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz” (Mt 15:24), Jézus kész megjutalmazni a föníciai asszony hitét (Mk 7:24-30), vagy a római századosét, akiről így nyilatkozott: „Mondom néktek, ilyen hitet Izráelben sem találtam!” (Lk 7:9). Hogy az irgalmas samaritánus példáját ne is említsük (Lk 10:25-37), vagy azt a jóindulatot, amellyel a samáriai asszonyhoz viszonyult a Jákob kútjánál (Jn 4:4-42).

Választottak, de nem előnyben részesítettek

A mai laodíciaiak, de különösen az advent hitben nevelkedtek közül sokan *otthonosan* érzik magukat az imádat házában. Igazolva a zsoltáros szavait – „Íme, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak!” (Zsolt 133:1) –, nem szabad figyelmen kívül hagyniuk a hely szentségét, ahová meghívják a mennyei jelenlétet, és meg kell fogadniuk Pál tanácsát: „Mindent az Isten dicsőségére műveljete” (1Kor 10:31).

Ezenfelül nem szabad elfelejteniük, hogy ahogy a múltban sem, úgy ma sem szabad az isteni kiválasztást különböző érdemszerzésre használni, mivel az Isten általi kiválasztásnak egyetlen célja van: a missziómunka. Ennek alapján lett kiválasztva Ábrahám, hogy áldást árásson, „igazságot és törvényt tévén” (1Móz 18:19); Izrael népe, hogy „örizze a földön az Isten-ismeretet”⁴. Jeruzsálem „az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott helyeztesse az ő nevét” (2Kron 12:13); a tanítványok, hogy Krisztus tanúi legyenek „a földnek végső határáig” (Csel 1:8); Pálról pedig Isten kijelentette: „Ő nékem választott edényem, hogy hordozza az én nevedet a pogányok előtt” (Csel 9:15).

Ami pedig az üdvösséget illeti, „Ő ad világságot és életet mindenknek, s a kapott világság szerint fog megítélni”⁵. Ezért tehát nem kellene csodálkoznunk, hogy „sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahám-mal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában: ez ország fiai pedig kivettetnek a külső sötétségre; holott léssen sírás és fogaknak csikorgatása” (Mt 8:11-12). ■

1. *Comentarii biblice*, <http://mybible.ro/vdc/ioan/9/> comentariu

2. E. G. White, *Jézus élete*, 59. o.

3. E. G. White, *Pátriárkák és próféták*, 705. o.

4. E. G. White, *Igazságok az angyalokról*, 147. o.

5. E. G. White, *Jézus élete*, 210. o.

Dr. **Dan Constantinescu**, egyetemi gazdaságtan-professzor, teológus

ADVENTIZMUS: 112

„Ama napon oltára lesz az Úrnak Egyiptom földjének közepette...” (Ésa 19:19)

Vizsgálati jelentések

Életünk ritmusa a „sürgősség” lelkületében lüktet. Naponta szembesülünk a sürgősség fogalmával, mégis mintha kiveszett volna belőle a „sietés”, „prioritás” gondolata. „Sürgősen” szünetet kell tartanunk zaklatott életünkben, és fel kell tennünk magunknak a kérdést: Milyen jelentőséggel bír mindaz, amit teszünk? Azonnal meg kell állnunk, hogy Istenünk nagyságát szemlélhessük!

A „Románia Krisztusért – 2017: Hozzá hasonlóan” nevet viselő evangelizációs program különleges áldásokkal gazdagította a résztvevők életét. Örvendünk, hogy az év első három negyedében 1.378 személy csatlakozott egyházunkhoz. Köszönjük hazai és külföldi testvéreinknek, hogy hozzájárultak a 2017 eleji téli hónapokban megvalósított misszionárius programjaink sikeréhez. Hadd említsünk meg néhány érdekes észrevételt:

„Kilenc értékes lélek válaszolt a keresztségre szólító felhívásra. Ez az evangelizációs kampány felébresztette bennem a vágyat, hogy állandóan részt vegyek a Krisztusért végzendő misszióban, bárhol is lennék.” (Nathalie Ais, laikus, Boston, Egyesült Államok)

„Románia a hazám, a családom is ott él, ezért mindig örömmel fogok visszatérni, hogy segítsék, azzal, amivel tudok. A romániai missziót támogatandó, éppen egy non-profit szervezetet alapítok.” (Russell Ray, laikus, Nevada, AEÁ)

„Szüleimmel és két misszionárius társammal jöttem Romániába, ahol szeretettel és lelkesen fogadtak. Ámulatba ejtett, hogy Isten pont olyan gyülekezetekhez irányított bennünket, ahol szabadon kibontakozhatott a személyiségünk!” (Kim Latham, laikus, Colorado, AEÁ)

„Az első este után folyamatosan nőtt a hallgatók száma. Amikor nehezebb témák bemutatására került sor – például a halottak állapotának vagy az egészséges, tiszta étrend fontosságának magyarázatára –, még többen voltak jelen! Lenyűgözött, hogy mennyire vágnak a romániai emberek a Jézusban kinyilatkoztatott igazság megismerésére!” (Brody Woodard, lelkész, Texas, AEÁ)

„Isten mindvégig velem volt. Nem hittem, hogy lesz erőm elvégezni ezt a szolgálatot, de Valaki mintha minden alkalommal erőt sugárzott volna belém! A hús tagú gyülekezetben estéről estére több mint negyven nem adventista személy vett részt az előadásokon! Kívánom, hogy Isten erősítse meg mindazok szívét, akik szolgálatot tettek, illetve meghallgatták Isten üzenetét!” (Ilyés Róbert, egyetemi hallgató, Adventista Teológiai Intézet, Cernica)

Köszönöm elnök- és osztályigazgató munkatársaimnak, hogy imáikkal, erőfeszítéseikkel és részvételükkel egységünket segítették. Íme, néhány örömdetes eredmény:

- » Új módszerek azonosítása a könyvevangélista szolgálat fejlesztésének terén.
- » Új Sola Scriptura-platform, mely reményeink szerint elősegíti majd a nem adventista személyek közeledését a Sola-Scriptura-központokhoz és a gyülekezetekhez.
- » A Mester-vezetők Divízió-szintű Konvenciójának megszervezése 2017-ben, 137 fős részvétellel (11 országból). Ez volt az első ilyen típusú találkozó, amelyet a Romániai Unió szervezett.
- » Ted Wilson visszatérése Romániába, mely alkalommal a Bukaresti Egyetem *doctor honoris causa* címmel tüntette ki Generál Konferenciánk elnökét.
- » A Romániai ADRA sikeresen pályázott újabb európai pénzek elnyerésére. A jelentős pénzüsszeg a három egyházterületünkben folyamatban lévő négy nagyméretű projektünk megvalósítását szolgálja.
- » A cernicai Adventus Egyetem megalapítását célzó törvénynek köszönhetően a Romániai Hetednapos Adventista Egyház felsőfokú oktatási intézménye az országos oktatási rendszer részévé válik, és ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik, mint a többi romániai, egyetemi rangú, akkreditációval rendelkező oktatási intézmény.
- » Köszönjük Istennek, hogy tíz éve sugározhat Romániában a Reménység Televízió! Tíz év szenvedély Istenért és embertársainkért! Istené a dicsőség!

**LÉGY AZ ÚR
OLTARA!
STEFAN
TOMOIAGA**

ISTEN ÚJJÁSZÜLTÉSRE ÉS REFORMRA HÍVJA EGYHÁZÁT, KÖZELI ELJÖVETÉRE FIGYELMEZTETI LÉRE FIGYELMEZTETI A FÖLD LAKÓIT. MI A TE VÁLASZOD AZ ÚR SÜRGETŐ HÍVÁSÁRA?

A visszajövetel előmozdítói

500 év telt el a reformáció kibontakozása óta, mely esemény alapjaiban megváltoztatta a világot. Ma azonban még több reformátorra van szükség a munka befejezéséhez! Számunkra, hetednapis adventisták számára nincs a jelenben fontosabb téma, mint a munka befejezése. „Ez az egyedüli megoldatlan kérdés az emberiség történelmében. Magasztos volta sürgető felhívás számunkra, amely alól nem vonhatjuk ki magunkat, s amelyet nem hagyhatunk figyelmen kívül. Ellenkezőleg: kutatnunk kell azt, és szívünkön kell viselnünk.”¹

Keressük azt a „hétézer embert” (1Kir 19:18), akik „egyek lesznek a doktrínák és a lelkiület terén”, „akik az Istentől kapott ajándékok és a szolgálatok változatossága által eljutnak a hit egységére”²; hitelt érdemlő lelki életet élnek, és bizonyosságot tesznek barátaiknak, rokonaiknak, szomszédaiknak. Hétézer oltárt kell megépítenünk Egyiptom földjén!

Hitelesség. A világnak sürgősen hiteles bizonyúságtetésre van szüksége. Legyünk tehát hiteles tanúságtévők a gyakorlatban is! A visszajövetelt sürgetők és az üdvösséget hirdető keresztyén példamutatására van szükség! „De eljő az óra, és az most vagyon, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóit!” (Jn 4:23).

Lelkiség. „A szív folyamatosan még többért kiált Isten ismeretéből, amire a Szentlélek még gazdagabb válasza érkezik, hiszen Istenünk számára öröm, hogy végtelenül többet adhat, mint amennyit kérhetünk vagy elgondolhatunk.”³ Jóllehet a múltban íródott, a Biblia gyakorlati útmutató a ma és főként a holnap sürgető helyzeteire. Mikor szólalnak meg a kürtök, melyek lelki ébredésre serkentenek? Maga a hallgatás is ékes figyelmeztető, csak hogy nem a győzelemé. „Tegyetek meg mindent, hogy Isten katonái a győzelem felé haladjanak. Hatalmas Hódítóként, maga az Úr küzd értetük.”⁴

Hűség a misszióban. A szakemberek véleménye szerint 2050-ben a Föld lakosságának 70%-a urbánus környezetben fog élni. Hirdetjük-e az embereknek a jó hírt? Hány lakónegyed vagy város hívja az „Adventizmus 112” sürgősségi számot? Legyünk e világ mentőalakulatai, Jézus pedig a Nagy Orvos! Aki „látta vala a sokaságot, és könyörületességre indula rajtuk, mert el voltak gyötörve és szétszórva...” (Mt 9:36), még mindig irgalmas a szenvedők iránt. A makedón kiáltás mindenfelől hallatszik, keletről és nyugatról egyaránt: »Küldjétek munkásokat!« Körülöttünk érett búzatáblák várnak az aratásra.”⁵

Adventizmus 112

„Rokonszenvel és együttérzéssel kell szolgálnunk a szükségben lévőket, önzetlen komolysággal törekednünk a szenvedő emberiség fájdalmanak enyhítésére.”⁶ Hogyan? Íme, néhány javaslat:

Te vagy a befolyási központ. „Aki fel szeretné világosítani a félrevezetett embereket, kerüljön közel hozzájuk, és szeretettel fáradozzék értük. Válgék a szent légkör hatásá-

nak központjává!”⁷ „Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és az Úr dicsősége rajtad feltámadt” (Ésa 60:1).

A te házad a világ. Fontos megértenünk az üdvösség dinamikáját, valamint azt, hogy miként élhetjük ezt meg személyesen, a családban és a gyülekezetben. „Kis földterületet bíztak rád, azonban házad táját benőtte a bojtornán és a tövis, mialatt mások kertjének gyomlálásával foglalkozol. Ez nem csekély, hanem nagy jelentőségű munka. Hirdeted az evangéliumot másoknak, de gyakorold azt az otthonodban is.”⁸

Nyitott gyülekezet. Részt kell vállalnunk az Adventizmus 112 nevű szolgálatban, melynek állandó jelleggel, a napnak mind a 24 órájában, és a hétnek minden napján működenie kell. Amikor valaki segítségért kiált, nem szabad megtörténnie annak, hogy sokan a gyülekezetből a segítségére sietnek, mégsem oldja meg senki a helyzetét! Összpontosítsunk a segélykérő szükségleteire, és bibliai érvekkel és Krisztus szeretetével hatékonyan válaszoljunk a segélyhívásra! Hangsúlyt fektetünk új, elemi- és középiskolák alapítására, egészségközpontok létrehozására. Tudatában vagyunk, milyen nagy szerepük van a városokban működő befolyás-központoknak, amelyek programokat – „ezeknél jobb és idvességesebb dolgokat” (Zsid 6:9) – szerveznek a különböző társadalmi rétegekhez tartozó személyeknek, hatékonyságot, egyetemességet és együttműködést kölcsönözve erőfeszítéseinknek.

Következtetések helyett

A hallgatásunkon és a világ kiáltásán túl a legfontosabb az, hogy maga Isten kiált. Újjászületésre és reformra hívja egyházát, közeli eljövételére figyelmezteti a Föld lakóit: „Isten ítéletei gyors egymásutánban következnek be: tűzvész, árvíz, földrengés, háborúk és vérontás. »Ó, ha tudnák az emberek, hogy az Úr éppen most vizsgálja őket!« Sokan vannak, akik nem hallottak még az igazságról, korunk próbakövérről. Sok emberrel küzd még a Szentlélek. Isten romboló ítéletének ideje a kegyelem ideje is egyben mindazoknak, akiknek még nem volt alkalmuk megismerni az igazságot. Isten irgalommal tekint le rájuk, helyzetük megindítja könyörületes szívét, feléjük nyújtott karja még mindig üdvösséget kínál. Azok számára azonban, akik nem akarják elfogadni megmentő közeledését, az üdvösség ajtaja örökre bezárul.”⁹

Mi a te válaszod az Úr sürgető hívására? Légy Isten oltára Egyiptom földjén! ■

1. Ellen G. White, *Timpul și lucrarea și încheierea lucrării*, 55. o.
2. Ellen G. White, *Bizonyságtételek a prédikátoroknak*, 29–30. o.
3. Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1908. november 5.
4. Ellen G. White, *Bizonyságtételek*, VII. kötet, 14. o.
5. Ellen G. White, *Bizonyságtételek*, VI. kötet, 86. o.
6. Ellen G. White, *A nagy Orvos lábnyomán*, 104. o.
7. Ellen G. White, *Bizonyságtételek*, VI. kötet, 122. o.
8. Ellen G. White, *Boldog otthon*, 356. o.
9. Ellen G. White, *Timpul și lucrarea și încheierea lucrării*, 5. o.

Ștefan Tomoiagă, a Romániai Hetednapis Adventista Egyház Uniójának elnöke

ÖRÖK SZERETET

„Messzinnen is megjelent nékem az Úr, mert örökkévaló szeretettel szerettek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat.” (Jeremiás 31:3)

Mint minden alkalommal, amikor végéhez közeledik a naptári és missziós év, statisztikai adatokat elemzünk, amelyek pártatlanul, őszintén és szépíttelenül tárják elénk egyházunk állapotát. De mielőtt meghallgatnánk a számok hangját, köszönetet szeretnék mondani Istennek mindazért a jóért, amit szeretete folytán egyházunknak ajándékozott.

Véget ért *Hozzá hasonlóan* nevű missziós programunk, amelyben szép számmal vettünk részt, és máris arról beszélgetünk, hogyan lehetünk mi is a 7000 között. Mindig van valami, ami ösztönöz bennünket, hogy éberem tartzuk misszió iránti érdeklődésünket. Évről évre terveket fektetünk le, újra és újra, tudatában lévén annak, hogy meg kell tízszerezni erőnket, ha azt akarjuk, hogy ugyanolyan eredményeket érjünk el, mint eddig – és sokszor még a megtízszerezett erőfeszítés sem elegendő ehhez.

Románia – habár nehezünkre esik ezt kimondani – elvilágiasodott keresztény ország, melyet Isten Igéje iránt egyre kevésbé érdeklődő emberek lakják. Meggyőződésem azonban, hogy Istennek minden őszinte lélekkel terve van, és szükség van rám, ránk az Igazság hirdetésében. Itt az ideje, hogy Isten hangja legyünk, és egyengessük

felebarátaink útját az Üdvözítővel való találkozás felé. Itt az ideje, hogy a 7000 közt legyünk!

De térjünk vissza a statisztikákhoz! Türelmetlenül vártam az idei missziós tevékenységeinkről szóló jelentéseket. Habár eredményeink várakozáson aluliak (még mindig csak álmodunk a 90-es évek keresztségeiről), a második és harmadik negyedévben az egyházunk tagjaivá válók száma meghaladja az első negyedévi értéket, aminek köszönhetően a szeptember végi részleges statisztika 12 fős többletet tükröz az éves középértékhez képest. Konkrét számokban: az év elejétől számítva 1.378 személy lépett be egyházunkba keresztség és hitvallomás által, illetve újrakeresztelés útján. Ha folytatódik ez a tendencia, valószínű, hogy a 2017-es évben növekedést könyvelhetünk el, sok év apadást követően.

Az alábbi táblázatok naprakész állapotokat tükröznek (az általános taglétszámot [1-es táblázat], a szombatiskolai és a szombat délelőtti istentiszteleti részvételt [2-es táblázat {a negyedévek 2. és 7. szombatján mért adatok alapján}], valamint a gyülekezetek taglétszámát [3-as táblázat] tekintve):

**IRGALMASSÁGA
ÖRÖKKE TART
AUREL
NEAȚU**

„TISZTELJÉTEK AZ URAT,
MERT IGEN JÓ, MERT
ÖRÖKKÉVALÓ AZ Ő IRGALMASSÁGA.” (1KRÓN 16:34)

1-es táblázat:

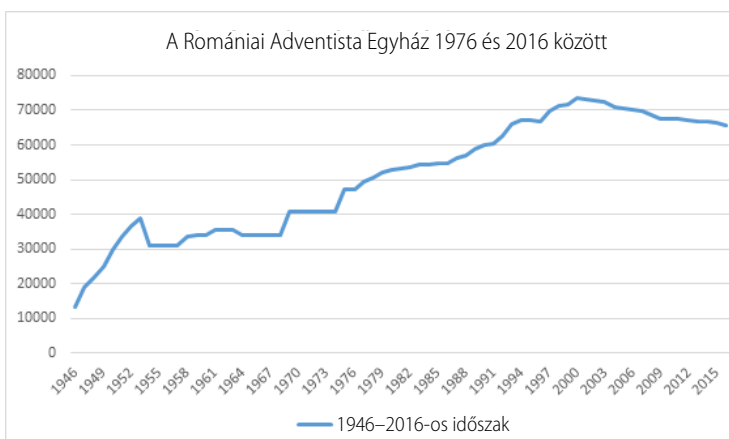
Egyházterület	Taglétszám 2017. jan. 1.	Belépés		Távozás			Taglétszám 2017. szept. 30.	Gyapadás / apadás szá- zalékban
		Kereszt- ség	Ajánló- levél	Ajánló- levél	Elhalálo- zás	Kizárás		
Bánát	6 615	205	200	210	112	40	6 658	+ 0,65
Moldva	12 220	263	71	88	200	74	12 192	- 0,22
Munténia	18 302	375	234	213	263	114	18 321	+ 0,10
Olténia	10 923	163	57	67	193	55	10 828	- 0,87
Észak-Erdély	7 524	131	52	55	86	36	7 530	+ 0,08
Dél-Erdély	9 301	241	57	74	107	50	9 368	+ 0,72
Összesen	64 885	1 378	671	707	961	369	64 897	+ 0,018

2-es táblázat

Egyházterület	Taglétszám	Átlagrésztétel istentisztelet	Átlagrésztétel szombatiskola	Istentiszteleti részvétel %-ban	Szombatiskolai részvétel %-ban
Bánát	6 658	4 647	3 392	70	51
Moldva	12 192	8 775	7 720	72	63
Munténia	18 321	11 902	9 038	65	49
Olténia	10 828	7 207	6 098	67	56
Észak-Erdély	7 530	5 188	4 112	69	55
Dél-Erdély	9 368	6 556	4 873	70	52
Összesen	64 897	44 275	35 233	68	54

3-as táblázat

Gyülekezetek taglétszám szerint	Bánát	Moldva	Munténia	Olténia	Észak-Erdély	Dél-Erdély	Összesen
1-20	19	75	56	59	39	42	290
21-50	47	97	107	86	39	53	429
51-100	24	37	51	34	31	33	210
101-200	8	24	41	18	14	16	121
201-300	5	3	5	4	4	4	25
> 300	2	4	7	2	1	4	20
Összesen	105	240	267	203	128	152	1 095

Más megközelítésben, de ugyancsak a statisztikai adatoknál maradva, a tisztelt olvasók figyelmébe ajánlom az alábbi grafikonokat, amelyek a belépések és távozások szempontjából a Romániai Adventista Egyháznak az elmúlt évtizedekben tapasztalt fejlődését mutatják be.

Van néhány érdekes konklúzió, amely a miszióhoz való helyes viszonyuláshoz kellene, hogy vezessen bennünket, és ami szintén fontos: átfogó képet alkot azokról az okozati tényezőkről, amelyek egyházunk taglétszámának apadásához vezettek.

1. Az első grafikon a taglétszámnak az 1946–2016-os periódusban való alakulását ábrázolja. Láthatják, hogy egészen 2000-ig az ábra emelkedő trendet mutat (73.529), ezt követően azonban a csökkenő tendencia a jellemző. Az 50-es években egy hirtelen esés – egy 7000-es lélekszámú csökkenés – következett be, amire eddig nem találunk magyarázatot.

2. A második grafikonból – mely az 1977–2016-os periódusban tapasztalt állapotokat tükrözi – kitűnik az egyház misszionárius tevékenysége: nagy evangelizációs erőfeszítéseink, melyeknek azonnali és középtávú eredményei voltak. A tetőpontok – amelyek több évre biztosították a keresztségek magas számát – a nagy evangelizációs kampányok: a Jelenések-szemináriumok, a „NET 96”, a „NET 98”, a Cselekedetek 2000”, „A Galileai”, stb. A görbék csúcsa továbbá egyházunk lehetőségeit is tükrözi, másrészt pedig azt, hogy akkori társadalmunk pozitívan válaszolt missziós módszereinkre.

3. Ha összevetjük az ajánlólevéllel érkezettek számát (35.428) az áthelyezett tagok számával (51.150), egyértelműen kitűnik, hány gyülekezeti tag hagyta el az országunkat, és telepedett le külföldön (15.722). A romániai egyház misszionárius potenciálja 25%-kal csökkent. Figyelemre méltó az áthelyezések számának a 2014–2016-os időszakban tapasztalt növekedése.

4. Ha 2003-ig a keresztségek száma jóval meghaladta az elhalálozások számát, ettől az évtől kezdődően ez az arány szinte egyenlő.

5. A belépések (keresztség, hitvallomás, ajánlólevél) és a távozások (elhalálozás, kizárás, áthelyezés, törlés, igazítás) száma közötti különbség az 1986–2016-os időszakban plusz 6.886 személy.

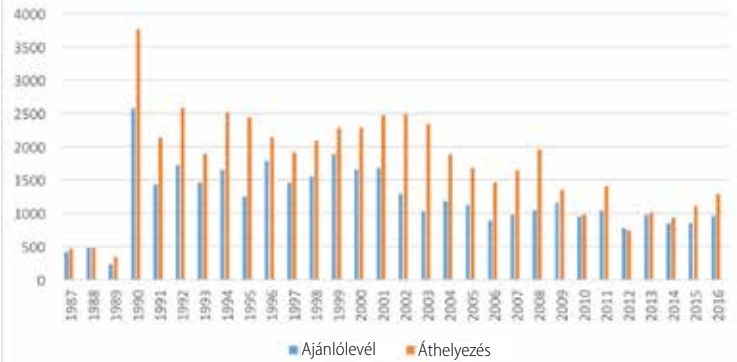
Következtetésképpen kijelenthetjük, hogy az Úr jóságos volt irántunk, és gondját viselte egyházának. Jósága soha meg nem szűnő, véget nem érő. Irgalma szüntelenül körülvesz bennünket, örökdik felettünk és bennünk. Isten irgalmassága örök.

Itt az ideje, hogy helyesen értelmezzük küldetésünket, a történelem ezen utolsó napjaiban. A személyes szolgálat még lehetséges országunkban, ez lehet a hatékony misszió egyik módszere. Itt az ideje újra felfedeznünk a kis csoportok jelentőségét, itt az ideje kifejlesztenünk a bibliatanulmányok felajánlása általi szolgálat kultúráját. Beszélünk kell Istenről az Ige és életünk bizonyítéka által!

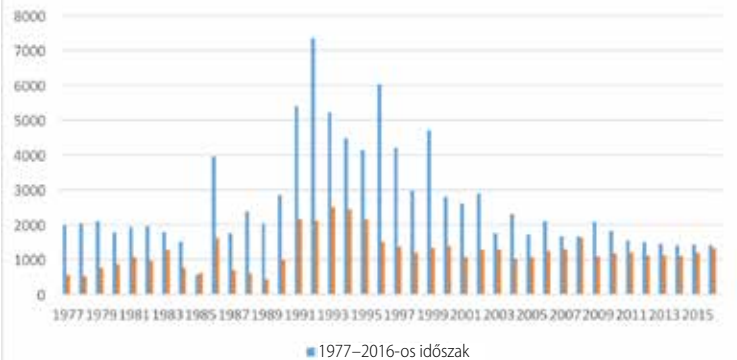
„Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a halálból, megtartatol” (Róm 10:3). ■

Aurel Neațu, a Hetednapos Adventista Egyház Uniójának titkára

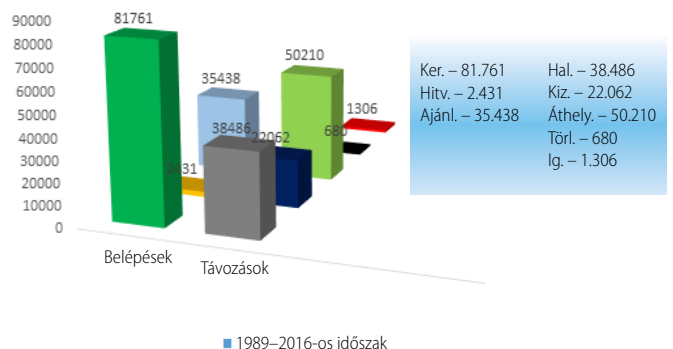
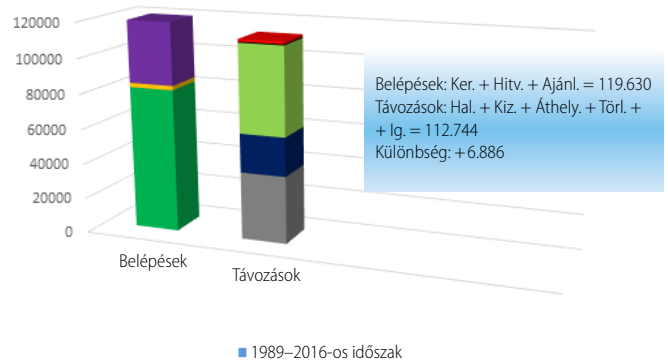
Áthelyezés általi belépések vs. távozások 1987 és 2016 között

Keresztség általi belépések vs. elhalálozások 1977 és 2016 között

Belépések vs. távozások 1989 és 2016 között

ÉBEN-HÁÉZER

„Mindeddig megsegített minket az Úr.” (1Sám 7:12)

A 2018-as év gyors léptekkel közeledik, terveket készítünk, célokat tűzünk magunk elé, melyeket Isten mindenható kezére bízunk, hogy győzelemre jussunk. Elérkezett a visszatekintés ideje: látnunk kell, hogyan óvta és áldotta Isten az ő gyermekeit, és kincstárát elegendő tartalékkal látta el a munka szükségleteinek fedezésére.

Az alábbiakban bemutatjuk a tizedből származó jövedelem helyzetét a Romániai Unió egyházterületeiben a 2017. január–szeptemberi periódust tekintve, összehasonlításképpen a 2016-os év ugyanezen időszakával.

2017-ben (január–szeptember) a tized terén, az Unió szintjén 4,4%-os növekedést könyvelhettünk el a tavalyi év ugyanezen időszakához képest. Ez konkrétan 2.033.863 lejes növekedést jelent. Ha figyelembe vesszük az inflá-

ció hatását, amelynek értéke 1,7% volt, 2,6%-os valós növekedéssel számolunk.

Ebben az időszakban a nemzeti valuta árfolyama csekély fluktuációt mutatott az euróhoz képest, az átlagérték 4,54 lej/1 euró volt. A tized valutában befolyt összege 335.138 euróval nőtt az előző évhez képest (százalékarányban 3,27).

A szombatiskolai adományok összege 2017. szeptember 30-án 2.143.540 lej volt, ami 0,63%-os növekedés a 2016-os év ugyanazon periódusához képest (13.992 lej). Az egyházterületek szintjére lebontva a helyzet a következő:

Bánát – 226.229 lej
 Olténia – 307.561 lej
 Moldva – 486.688 lej
 Észak-Erdély – 241.250 lej
 Munténia – 601.780 lej
 Dél-Erdély – 280.032 lej

Láthatjuk, hogy növekedett mind a tized, mind a szombatiskolai adományok összege, viszont a gyülekezeti tagok száma 194-gyel csökkent 2017. január–szeptember periódusában (64.897) a tavalyi év ugyanazon időszakához képest (65.091).

A 2018-as év költségvetésének megtervezésekor a következő szempontokat vettük figyelembe:

Továbbra is az **Adventista Média-központ** a legnagyobb kihívás a Romániai Adventista Egyház számára.

Határozat született arról, hogy 2017-tel kezdődően az egyházterületek a tizedből származó összeg 2%-ával járuljanak hozzá az Adventista Média-központ támogatásához. A Romániai Unió

2017-es árfolyam*	2016-os árfolyam*	inflációs ráta*
4,54	4,49	1,70

EGYHÁZTERÜLET	2017		2016		2017 / 2016	
	éves átlag RON	éves átlag EUR	éves átlag RON	éves átlag EUR	NÖVEKEDÉS %	NÖVEKEDÉS % aktualizált
BÁNÁT	758	167	714	159	107,0%	105,2%
MOLDVA	807	178	736	164	109,3%	107,5%
MUNTÉNIA	752	166	747	166	100,3%	98,6%
OLTÉNIA	619	136	594	132	103,0%	101,3%
ÉSZAK-ERDÉLY	612	135	574	128	106,0%	104,2%
DÉL-ERDÉLY	860	189	823	183	104,8%	103,0%
ÖSSZESEN	740	163	707	157	104,4%	102,6%

* A www.bnr.ro és a www.economica.net szerint.

2017-ben az egyházterületektől kapott tized-összeg 1,5%-ával járult hozzá ennek a projektnek a támogatásához, amit 2018-ban is fenntart majd.

A társadalombiztosítási hozzájárulások fizetése terhének a munkáltatótól a munkavállalókra való áthelyezése az Unió, az egyházterületek és egyházunk intézményei alkalmazottai számára nem jelenti majd a nettó bérek összegének csökkenését.

A költségvetés eseményekre elkülönített részét 2018-ban a következő nagy rendezvényekre fordítjuk: miszsiókongresszus, országos ösvénykereső dzsembori, a romániai magyar adventisták kongresszusa, lelkeszelesek országos konvenciója.

A méhkerti központ tatarozása. Szükségessé vált a méhkerti központ

felújítása, melynek költségeit az előző években erre a célra összegyűjtött pénzalapból finanszírozzuk.

A marosvásárhelyi adventista kórház. Az elkövetkezendőkben több információt közlünk majd a Romániai Adventista Egyház e nagyméretű projektjéről, előláróban azonban elmondjuk, hogy a felajánlott összegek nem a tizedből származnak, és a már folyamatban levő többi projektünk működésére elkülönített költségvetéseket sem érintik.

Hálásak vagyunk a jó Istennek a pénzügyi téren tapasztalt növekedésért, az önfeláldozásért, amiről egyházunk tagjai biznyságot tettek. Meggyőződésünk, hogy az Úr gondját viseli egyházának, és a 2018-as esztendő kihívásai Isten gondviselésének és vezetésének további bizonyítékai lesznek. ■

Eduard Călugăru, a Romániai Hetednapí Adventista Egyház kincstárnoka

A HŰSÉG BIZONYITEKA EDUARD CĂLUGĂRU

**„ALÁZAT, ÖNMEGTAGADÁS, JÓTÉKONYSÁG ÉS A TIZED HŰSÉGES FIZETÉSE MUTATJÁK, HOGY ISTEN KEGYELME MUNKÁLKODIK A SZÍVBEN.”
(ELLEN WHITE, ÜZENET AZ IFJÚSÁGNAK, 303. O.)**

VÁLASZKÍSÉRLET EGY IFJÚ GYÖTRŐDÉSEIRE

Előre bocsátom, hogy válaszaim csupán irányadó vélemények. Nem szeretném azt a látszatot kelteni, hogy álláspontomhoz semmit sem lehet hozzáadni. Minden lélek egyedi, és a maga módján keresi az igazság megértését, ezért a válasz elfogadásának lelki indítékúnak, belülről fakadónak kell lennie. Ilyen értelemben elmondhatom, hogy számomra ez inkább csak próbálkozás, hogy hasznára legyenek mindazoknak, akik foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

– Ez a pontosítás bátorságot ad, és azt az érzetet kelti bennem, hogy szavaim megértésre találnak. Tudom, hogy az életem még nem tükrözi teljes mértékben az evangélium elvárásait, és ez nyugtalansággal tölt el. Csak ha az Úr határozott parancsolatára gondolok – „Szeressétek ellenségeiteket!” – máris megborzadok, és felteszem magamban a kérdést: hogyan fejezhetnék ki szeretetet egy olyan személy iránt, aki nyíltan ellenséges gyűlölettel viszonyul hozzám?

– Ezzel nem vagy egyedül. Úgy tűnik ez az isteni parancs a legtöbb ember számára – aki szeretné az igazságot a maga tisztaságában megélni – egy próbakő¹. Az Úr imájában található egy kulcsfontosságú mondat: „És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek” (Mt 6:12). Mondhatjuk, hogy a válság leküzdésének első lépése az, hogy megbocsátok az ellenségemnek, majd megpróbálom kifejezni a szeretetemet iránta. Az Úr szavaiból határozottan az derül ki, hogy nekem van szükségem erre az első lépésre, ha szeretnék Isten kegyeiben maradni.

– Egyáltalán nem kételkedem ebben az igazságban, amit az elmém fenntartások nélkül fogad el, viszont nagyon nehéz szembesülnöm ezzel a kihívással.

– Egyetértek azzal, amit mondsz, hiszen mind ezt a saját bőrömön is tapasztaltam, amikor hasonló próbák értek. Valamelyes mértékben könnyített ennek a próbatételnek a megértése, ha Istennek ugyanerre a kérdésre vonatkozó másik parancsára gondoltam: „Szeresd felebarátodat, mint magadat” (Mt 22:39). Különösen fontosnak tartom, hogy az Úr a felebarát és egyben az ellenség szeretetének mércéjét épp a saját magam személye iránti szeretet mértékéhez igazítja. Ha elemezzük ezt a fajta szeretetet, felfedezhetünk né-

hány „útjelzőt”, mely segít könnyebben eljutnunk ellenségeink szeretetéhez.

– Ebből azt kell értenem, hogy önmagam szeretete az ellenség iránti szeretet kifejezésének előfeltétele?² És mi van azzal az önmegtagadással, amit az Úr a tanítványság vitathatlan feltételként szabott meg?

– Értékelem az őszinteségedet és azt, hogy akár a sebezhetőség lehetőségét is vállalod. Hosszú időn keresztül igyekeztem tisztázni ezt a látszólagos dilemmát, és hiszem, hogy az elmémben valamelyest megvilágosodott ez a kérdés. Megpróbálom kifejezni mindazt, amit megértettem, kiindulván az utolsó kérdésből, azután pedig visszatérek a függőben maradt kérdésre is.

Megtörténhet, hogy az Úr kijelentései közül éppen az önmegtagadásra vonatkozó kijelentést értették félre leginkább, némely esetben pedig a lehető leghelytelenebbül alkalmazták azt az idők során. Úgy gondolom, erre vonatkozóan nem kell különösebb magyarázattal szolgálnom.

Az Úr erre vonatkozó kinyilatkoztatása nem abszurd feltétel, és nem bír negatív jelentéssel. A megváltási terv egyik feltételét jelenti, és többek között az emberben az isteni képmás helyreállítását célozza meg. Ádám és Éva tökéletes teremtmények voltak, és nem volt szükségük önmegtagadásra, viszont boldogságuk és szeretetre való képességük fejlődése érdekében (ami az örök élet értelme is lehet) dönteniük kellett: megmaradnak-e Isten szava mellett, vagy pedig áthágnak azt.

Az ördög tudta, hogy csak egyetlen módon ronthatja meg Ádámot és Évát: az önfelmagasztálás által – „olyanok lesztek, mint Isten”. „A kísértő azzal áltatta Évát, hogy ha eszik a gyümölcsből, új és magasabb rendű tudást nyer, ami egyenlővé teszi Istennel.”³ Az első emberpár elbukott, és így az „önfelmagasztalás” – vagyis a bűn – maradt egyedüli ádám örökségünk.

Az elvesztett állapot visszaszerzése érdekében fordított irányban kellett megtenni az utat: az önfelmagasztalástól az önmegtagadásig. Ez azt jelentette, hogy az egész mennyet mozgósítani kellett, ami végül Jézus golgotai keresztdozatában csúcsozott ki: meghalt a világ bűneinek terhe alatt, miután előbb levetette mennyei dicsőségét, és mindenek szolgájává lett. Ez kell, hogy tudatosítsa bennünk, mit jelentett az „önfelmagaszta-

lás”: szenvedést, nyomort, halált. Csupán ezután fogunk igazán vágyódni az „önmegtagadásra”.

Az Isten akarától való bármely tudatos eltérés nem más, mint önfelmagasztalás. A legfájdalmasabb az, hogy ezt a tendenciát az igazi szabadság megnyilvánulásának kezdték tartani, ami viszont már a kezdetben hazugság volt: „Azt teszem, amit akarok, a magam ura vagyok.” Az ír George McDonald lelkész ezt a kijelentést a pokol elvének nevezi.

A valóság az, hogy minél mélyebbre hatolsz a szívedben, annál könnyebben fedezed fel, milyen magasról esél le, amikor Magától a Szeretettől⁴ elszakadtál. Amilyen mértékben megengeded, hogy felfelé vonzzon a tested öltött szeretet – az Úr Jézus –, olyan mértékben ébredsz rá bűnös voltodra (lásd Jób 42:6).

– Most jövök rá, hogy sok dolog eszembe sem jutott, mindazonáltal szükségét érzem annak, hogy megértsem ezt a kérdést. Gondolok most Pál apostolra, aki azt állítja, hogy bár keresztre feszítettet, mégis él, de már nem ő él, hanem a helyét átvevő Krisztus. Mit kell ez alatt értenem?

– Pál esete kiváló példa. Damaszkuszi úton szerzett tapasztalata nyomán először élte át az önmegtagadás érzését. Ennek eredményeként felismerte, hogyan kell felhasználnia azt a sok áldást, amivel Isten felruházta őt (Csel 9:15-16). Később, saját értékének tudatában jelenthette ki: „... Többet munkálkodtam, mint azok mindnyájan, de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme” (1Kor 15:10). Boldog volt, hogy semmihez sem fogható módon szolgálhat, és teljes mértékben értékelte a kapott képességeket, azonban eszébe sem jutott a saját érdemeire hivatkozni. Miután megtagadta önmagát, amit folyamatos és heves küzdelem árán tudott csak megtenni, az apostol új azonosságot kapott, amelyet romlatlanul őrzött meg haláláig – mégpedig úgy, hogy naponta szent közösségben volt a Szentlélekkel.

Kétségtelen, hogy az önmegtagadás az egyetlen módja annak, hogy kapott és ápolj képességeinket, talentumainkat mások üdvössége szolgálatába állítsuk (Róm 14:7), ugyanakkor eljussunk saját énünk meggyógyításához is.

– Ebből azt kell értenem, hogy önmagam meggyógyítása egy és ugyanaz önmagam jótékony szeretetével? De ha így van, akkor is szükségem van további pontosításokra arra vonatkozóan, hogy miként szerethetem ellenségeimet úgy, mint önmagam.

– Talán most érkezett el a pillanat, hogy visszatérjünk ehhez a függőben maradt kérdéshez. Egyáltalán nem egyszerű, és attól félek, nehogy komplikált ellentmondásokba bonyolódjak, főleg hogy korlátozott a szókincsem, és fennáll a veszélye annak, hogy nem a megfelelő kifejezéseket használom.

Isten az embert értelmes, szabad akarral rendelkező lénynek teremtette, saját hasonlatosságára és képmására. Az ember főleg szeretetre való képességével tükrözi Isten

képmását. Ez a képesség, bár nagymértékben gyengült, még mindig megvan az emberben. Egyesek ezt az emberi szeretetet „természetes szeretetnek”⁵ nevezik, amely a szeretet tárgyának függvényében eltérő módon nyilvánul meg. Ilyen alapon beszélhetünk gyermekek, szülők, férj és feleség iránti szeretetről, vagy az embertársak, de a saját magam iránti szeretetről is. Elbukott állapotunkban ez a természetes szeretet folyamatosan – bensőnkből származó – nyomásoknak van kitéve, a gonosz befolyásának, ami megronthatja. Az „önszeretet” fogalma a negatív előjelű szeretet definíciója, melynek tárgya az én. Ez a fajta szeretet odavezet, hogy az ember elvárja, hogy minden körülötte az ő személyét szolgálja. Ebben az esetben, jóllehet szeretetnek van nevezve, a valóságban a gyűlölet jól álcázott formája, olyannyira, hogy mivel nem tudatosul az emberben e szeretet pervertált jellege, tönkretelheti, és a vesztét okozhatja. Ennek a romlottságnak az ellenszere pedig az „önmegtagadás”, melynek nyomán képesek lehetünk embertársaink iránt igazi szeretetet kifejezni.

– Szívesen fogadnék egy világosabb példát arra vonatkozóan, hogy miként kell önmagamot szeretnem, hogy megérthessem, hogyan kell szeretnem embertársamat, valamint az ellenségemet.

– Hogy ne tévedjek azáltal, hogy csak általánosságokban beszélek, megpróbálom önmagamra vonatkoztatni ezt a példát. Ha tisztán látom és értékelem azt, ahogyan önmagamra tekintek, nem mondhatom, hogy bármiféle vonzódást éreznék magam iránt. Ebből a megállapításból kiindulva elmondhatom, hogy az ellenség iránti szeretet sem feltételezi azt, hogy vonzódnom kell hozzá, és nem is kell bemagyaráznom magamnak, hogy kedvesnek kell tűnnie számomra.⁶ Másfelől pedig, ha őszintén és alaposan megvizsgálom, hogy ki vagyok tulajdonképpen, számos negatívumot fedezek fel: különféle gyengeségeket, visszataszító és gyalázatos jellemhibákat, ami arra enged következtetni, hogy szeretni az ellenséget nem azt jelenti, hogy jobbnak kell látnom őt, mint amilyen a valóságban. A régi keresztény elv: „gyűlöld a bűnt, de szeresd a bűnöst”, arra bátorít, hogy úgy szeressem ellenségemet, mint önmagam. Ha nem felelősségteljes és józan szeretettel szeretném magam, nem érdekelne a múltam, a gyengeségeim, és az sem, hogy hogyan élek, és hogy miként fejezem be az életem. Akárcsak a megbocsátás esetében, amelynek én vagyok a haszonélvezője, mert megbocsátok, az ellenség iránti szeretet esetében is nekem van szükségem arra, hogy szeressem őt, mert csupán így szabadulhatok meg minden ellenérzéstől, és így nyerhetek belső békét.

GYŐZELEM AZ ÉN FELETT TEOFIL PETRE

AZ ÉN ELLENI KÜZDELEM A LEGNAGYOBB ÉS LEGNEHEZEBB HARC, MELYET EMBERNEK VALAHA MEGKELTETT VÍVNIA.

– De mégis, milyen mértékben fejezhetem ki az ellenségem iránti szeretetet?

– Esete válogatja. Ezért említettem az elején, hogy még a legjobban átgondolt válasz is csak irányadó lehet, nem pedig jól bevált recept. Bölcsességre és tisztánlátásra van szükség, amit csak a Szentlélektől kaphatunk meg, amennyiben óhajtuk a vezetését. Lehetnek olyan esetek is, amikor a szeretet világos kifejezése – még ha csak egy mosollyal kísért köszönés formájában is – feszültséget és a gyűlölet újjáéledését eredményezheti. Úgy tűnik, hogy ilyen esetekben a szeretet csak az én belső lelkivilágomra vonatkozik, ami konkrétan azt jelenti, hogy nem kívánok semmi rosszat a másik embernek, ellenkezőleg, imádkozom érte, és így a lelkem minden tehertől megszabadul.

De figyelem! Azon erős meggyőződésünk ellenére, hogy Isten parancsolatát teljesítve szeretnünk kell ellenségünket, az emberi természet nem hagyja magát legyőzni (Róm 8:7). Megtörténhet, hogy miután eldöntötted, hogy megbocsátasz az ellenségnek, és már nem tartod számon mindazt, amit el kellett miatta szenvedned, mégis eszedbe jut valami, ami úgy tűnik, megpecsételheti a jó döntést: „Már nem érzek keserűséget iránta, még akkor sem, ha ő továbbra is gyűlöl. Egy dolgot azonban csak szeretnék: ne én haljak meg hamarabb.” Valóban heves a természetünkkel vívott harc, és természetünk romlott voltát csak a Szentlélektől kapott tisztánlátás révén láthatjuk meg. Egy ilyen jól álcázott gondolat arról tesz bizonyságot, hogy az illető még mindig gyűlöl, és távol áll az önmegtágadástól.

Most pedig megemlíthetünk egy olyan tényezőt, amely általában könnyen elkerüli a figyelmünket, főleg, amikor az ellenség úgy tűnik, magával a gonosszal azonosul, vagyis, amikor azt nézzük, hogy milyen az ember, és nem azt, hogy mivé válhat. Képzeltük el, milyen érzések kerítették hatalmába Ézsaiást, mielőtt a sátánista (de később megtért) Manassé meggyilkolta őt. Talán imádkozott érte, vagy megpróbált a lelkére beszélni... Képzeltük el, mit fog érezni Ézsaiás, amikor a mennyben találkozni fog Manasséval, és látni fogja őt az Úr lábai elé esni, annak az Úrnak a lábai elé, akit élete nagy részében annyira gyűlölt.

Levonhatjuk a következtetést, vállalván a kockázatot, hogy túlzásokba bocsátkozunk: úgy szerethetjük ellenségünket, ahogy bennünket szeretett az Úr Jézus, de nem abból a perspektívából, akik vagyunk, hanem abból, akikké válhatunk. Elképzeltető, hogy Isten kegyelméből a legádázabb ellenségünk is a menny örököse lesz, és miért ne, talán éppen a szomszédunk az Új Földön.

– Lehet, hogy ilyen a feltétel nélküli szeretet? Számos tanulmányban olvastam erről, és prédikációkban is hallottam azt, hogy Isten feltétel nélkül szeret bennünket, és hogy a magunk során nekünk is feltétel nélkül kell szeretnünk felebarátainkat.

– Engem is foglalkoztat ez a kérdés, és nyilvánosan elismerem, hogy vannak ezzel szemben fenntartásaim, de

nem magával a „feltétel nélküli szeretet” fogalmával, hanem annak alkalmazásával kapcsolatban.

Ez egy humanista felfogás, amit Erich Fromm és Carl Rogers hirdettek, és amely nagyon népszerűvé vált a keresztények körében. Ez még egy bizonyítéka annak, hogy milyen erőteljes befolyása van az igaz és a hamis keveredésén alapuló gondolkodásmódnak,⁷ amely a régi kígyótól származik. A Szentírás határozottan tanítja: „Isten a szeretet”, és hogy Ő nem tud gyűlölni (Mt 5:45). Ezért úgy gondolom, nagy bátorság kell ahhoz, hogy Isten szeretetével kapcsolatban a „feltétel nélküli szeretet” jelzöt használjuk. Olyan ez, mintha azt állítanánk, hogy eljutottunk oda, hogy teljes mértékben megismertük a szeretet Istenét.

Isten emberek iránti szeretetének legvilágosabb kifejeződése János 3:16 verse, melynek üzenetét azonban sosem fogjuk teljes mértékben megérteni. Ha megpróbáljuk alkalmazni a „feltétel nélküli” fogalmat erre a versre vonatkozóan, rájövünk, hogy téves úton járunk („valaki hisz, el ne vesszen”). Találhatunk-e más, megfelelő kifejezést Isten szeretetének szemléltetésére, ha figyelembe vesszük az emberi nyelvezet korlátait? Emberekként ezt a fogalmat használván Isten szeretetének meghatározására, akaratlanul is ultimátum jelleget, vagy akár korlátozó jelleget tulajdonítunk Isten szeretetének (ami akár paradoxonnak is tűnhet).

Abban a reményben, hogy a szavaim megértésre találnak, és mivel nem szeretném alábecsülni a mások véleményét sem, ezért újból Ádám és Éva esetével vonok párhuzamot. Boldog állapotukban egymás iránti szeretetben élhettek, együtt pedig megtapasztalhatták Teremtőjük, az Isten iránti szeretet felülmúlhatatlan élményét, és egyáltalán nem csodálkoztak azon, hogy a jó és gonosz tudásának fája révén tilalmat állított eléjük. „Csak a Teremtő törvénye iránti hűség feltételével maradhattak boldogok”⁸

Ha ugyanez a „feltétel nélküli” szeretet „feltétel nélküli halhatatlanságot” kínált volna számukra (ebben az esetben egy új teológiai fogalommal lenne dolgunk), akkor egy nehezen megoldható, zavaros helyzet állt volna elő. Ezért próbálok más okot említeni e fogalommal kapcsolatos fenntartásaim igazolására (amely fogalom ugyan önmagában szépen hangzik). Használata azonban sokak elméjében helytelen értelmezésekhez vezethet, ha hajlamosak könnyelműen, egyre engedékenyebben kezelni a keresztény életmód kérdését, mivel meggyőződésük, hogy Isten úgy is „feltétel nélkül” szeret. „Ez az ajátoskodó vallás, mely félvállról veszi a bűnt, és mindenkor az Isten bűnös iránti szeretetén időz, arra a hitre serkenti a bűnöst, mely szerint Isten akkor is üdvözíteni fogja őt, ha megmarad jól ismert bűneiben.”⁹

És mivel összeülek esetét említettem, megpróbálom még egyszer hangsúlyozni, miért gondolom, hogy nem helyénvaló a „feltétel nélküli szeretet” fogalmával meghatározni bármiféle szeretetet, és főleg Isten szeretetét.

Ádám és Éva tapasztalata, véleményem szerint, a legéke-
sebb példája annak, hogy mit jelent a „feltétel nélküli sze-
retet”. Miután Éva evett a tiltott gyümölcsből, és Ádám-
nak is adott belőle, Ádám tudatosan hágtá át Isten pa-
rancsát, és evett, mert „a Teremtő iránti szeretetet, hálát,
hűséget felülmúlta az Éva iránti szeretet”.¹⁰ Igen, Ádám
feltétel nélkül szerette Évát, és ezáltal Éva iránti szeretete
bálvánnyá vált számára, mely éket vert közé a Teremtő
közé. Ennek tragikus következményeit láthatjuk ma is.
Ugyanezt akarta mondani az Úr is, amikor így szólt: „Aki
inkább szereti atyját és anyját, hogy nem engemet, nem
méltó én hozzám; és aki inkább szereti fiát és leányát,
hogy nem engemet, nem méltó én hozzám” (Mt 10:37).

A „feltétel nélküli szeretet” egy másik példáját is meg-
említeném. Sámson „megszeretett egy asszonyt a Sórek
völgyében, akinek neve Delila volt” (Bír 16:4). Az író nem
véletlenül pontosít, hangsúlyozván, hogy „megszeretett
egy asszonyt, Delilát”. Könnyen rájöhetünk, mennyire
szerette Sámson ezt a nőt. Az ismételt (nem tudni, mi-
lyen időközönként bekövetkezett) bizonyítékok ellenére,
hogy a nő megvezette őt azzal a céllal, hogy a filiszteusok
megölhessék, és ezért még 5.500 ezüst siklust is kapott
(ami egy fiatal rabszolga ára volt), Sámson mégis szerette
Delilát, és mivel folyamatosan ereje kulcsának felfedésé-
vel zaklatta, végül elárulta a „titkot” (ami a nazireusi fo-
gadalom utolsó eleméhez fűződött – a hajához). És bár
„halálosan belefáradt az ő lelke, kitérta előtte az ő szívét”.

„Emberi szeretetünk esetében is a feltétlen engedel-
messég ugyanazon elemeiről tehetünk bizonyosságot, mint
amelyekkel kizárólag Istennek tartozunk. Aztán emberi
szeretetünk tárgyai istenné, majd démonokká válnak,
végül pedig elpusztítanak. Vagyis önmagunkat pusztít-
juk el. Mert a természetes szeretet, amelynek megenged-
jük, hogy istenné váljon, nem marad meg szeretetnek.
Továbbra is nevezhetjük így, de lényegében a gyűlölet bo-
nyolult alakzatait ölti magára.”¹¹

Az általunk Istennek felajánlott dolgok között semmi
sincs, amit nem Tőle kaptunk volna. Azért szeretjük Őt,
mert Ő előbb szeretett bennünket, megosztotta velünk
szeretetét, és a magunk során mi is szeretjük azokat, akik
bár nem méltók a szeretetre, szeretvén őket jobban meg-
értjük az igazi boldogság lényegét. Az igazi szeretet fel-
sőbbrendű, ítélőképességgel rendelkezik, és nem vak,
ellentétben az úgynevezett „feltétel nélküli szeretettel”,
amely sok esetben elferdült szeretetnek bizonyul.

– Teljes szívemből kívánom, hogy én is ilyen módon
szerethessek. Valamit azonban mégsem értek. Hogyan
tehetnék különbséget az általam szeretett bűnös, és az ál-
talam gyűlölt gonosz tettei között? Egy olyan ember mel-
lett élek, aki folyamatosan azt adja értésemre, hogy ki
nem állhat. Sőt, ki is fejezte, hogy az Új Földön sem sze-
retne velem találkozni. Egyszer azt mondta, hogy vagy
én, vagy ő. Létezik olyan ember, aki képes egy ilyen sze-
mélyt szeretni?

– Saját tapasztalatomból tudom, milyen nehéz ezzel
a látszólag megoldhatatlannak tűnő problémával szem-
besülni. Habár lehetetlennek tűnik elvonatkoztatni a bű-
nöst gonosz tetteitől, ismerek egy olyan személyt, aki
egész életében képes volt határozott választóvonalat
húzni az elkövető és annak tettei között. És ez az ember
éppen én vagyok, aki hozzád szólok. Bár számtalanszor
gyűlöltem és gyűlölöm azokat a vétkeket, amelyeket szé-
gyellek, azokat a balga cselekedeteket, amelyek hatására
Jóbbhoz hasonlóan elmondhattam, hogy „hibáztatom
magam”, nagyon sok irgalmat tanúsítok magam iránt
abban a reménykedve, hogy jobb emberré válhatok, és
többé – az Úr kegyelméből – már nem kell szégyenkez-
nem. Ha nem szeretném magamat valójában, nem gyű-
lölném a bűneimet sem.

Ebből kiindulva tehát nincs szükség arra, hogy ma-
gad körül keress valakit, akire vonatkozóan bebizonyít-
hatod, hogy képes vagy szeretni a bűnöst, az ellensége-
det. Mert ez lehetsz akár te is. Ha teljes szívből vágsz
erre, rájössz, hogy az akadályok nem ellenséged jellemé-
ben, hanem saját magadban rejlenek.

„A saját énünk elleni küzdelem a leghatalmasabb harc,
amelyet meg kell vívni.”¹² És íme, ami egy különösen
nehéz és értelmetlennek tűnő próbának tűnt, olyan esz-
közzé válhat, amely által győzhetsz legádázabb ellensé-
ged – az éned – felett, és ezzel egy időben megnyílik előt-
ted a győzelem útja minden jövődöbeli küzdelemre vo-
natkozóan (lásd 1Kor 10:13).

– Most már értem, hogy az Úr miért kéri, hogy sze-
ressük felebarátainkat (és ellenségeinket) úgy, mint ön-
magunkat.

– És ha még számos olyan tényező van, amit nem ér-
tünk kellőképpen, akkor sem kell elcsüggednünk vagy
panaszkodnunk. Ránk is vonatkoznak az Úr szavai, amit
szeretett apostolának, Pálnak mondott az öt naponta kí-
nozó „tövissel” kapcsolatosan: „Elég néked az én kegyel-
mem”. Higgyünk tehát az Úr szavában. ■

Teofil Petre, nyugdíjas lelkész

1. Richard Foster, *Disciplinele spirituale*, Kolozsvár, Logos Kiadó, 2015, 141. o.
2. *U. o.* 142. o.
3. Ellen G. White, *A megváltás története*, 34. o.
4. C. S. Lewis, *Cele patru iubiri*, Bukarest, Humanitas Kiadó, 2017, 225. o.
5. *U. o.* 375. o.
6. C. S. Lewis, *Creștinismul redus la esență*, Societatea Misionară Rô-
mână Kiadó, 1987, 82. o.
7. Magna Parks, *Adventist Affirm*, 2007, 62. o.
8. Ellen G. White, *Patriarkák és proféták*, 53. o.
9. Ellen G. White, *Szemelvények*, 3. köt., 155. o.
10. Ellen G. White, *Patriarkák és proféták*, 46. o.
11. C.S. Lewis, *Cele patru iubiri*, Bukarest, Humanitas Kiadó, 2017, 226. o.
12. Ellen G. White, *Jézushoz vezető út*, 43. o.

KALOTASZEG REMÉNYE

Hosszabb ideig azért imádkoztam az Aratás Urához, hogy adjon lehetőséget egy adott területen minden családot vagy személyt megszólítani a Biblia teljes igazságát magába foglaló evangéliumi üzenettel.

**VÁRVÁN
A BOLDOG
REMÉNYESÉGET
JANCSÓ ERIK**

Isten meghallgatta az imámat. Néhány évvel ezelőtt több ízben is részt vettem irodalomterjesztési akciókban az ukrainai Kárpátalján. Észrevettem, hogy itt, a volt Szovjetunió többi tagállamához hasonlóan, a könyvek mellett ingyenes újságokat is adnak az érdeklődőknek. Más önkéntesekkel együtt házról házra járva több helységben osztottunk magyar, román, ukrán és orosz nyelvű újságokat. Hasznos tapasztalat volt.

A Kárpátalján szerzett élmény Kalotaszegre irányította a figyelmet. A Kolozsvár és Bánffyhungyad között található szépséges Kalotaszegen húsz-huszonkétezer ember él. Itt vannak szép számban részben vagy teljesen magyarok lakta települések. Hogyan jut el hozzájuk az evangélium jó híre? – tettem fel magamban a kérdést.

2016 márciusában megszületett a *Kalotaszeg Reménye* című havilap kiadásának ötlete. A magánkezdeményezésként készülő folyóirat keresztény szellemiségű, biblikus jellegű havilapként mutatkozott be, amely Kalotaszeg minden lakosának üdvösségét tűzte ki célul. A lap mottója: „Várván ama boldog reménységet és a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusnak megjelenését.” (Títus 2:13)

Gál András szentmargittai testvérrel Győrövsárhelyen, 2017 novemberében

Kezdetben a Kalotaszeg 43 településén szétszórta az élő 6.300 magyar család otthonába juttattuk el a lapot. A terjesztést, valamint a nyomtatás költségeinek túlnyomó részét a Kolozs megyei magyar adventista gyülekezetek vállalták.

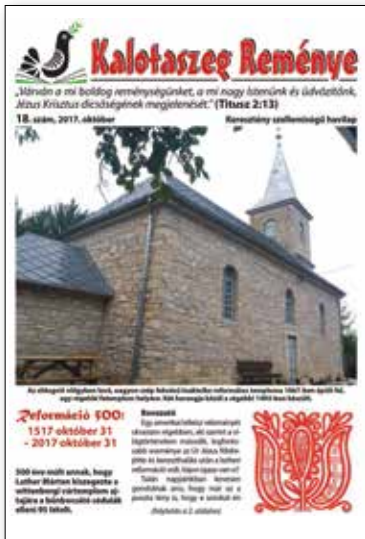
Isten kegyelméből a *Kalotaszeg reménye* azóta is él. A terjesztés önkéntesekkel történik. Kezdetben 85, jelenleg 50 önkéntes veszi ki részét a lap terjesztésében. Négy személyre jut egy vagy több falu, ahol havonta egyszer, leginkább vasárnap délután, mindenki a maga meghatározott területén kiosztja a lap legfrissebb számát. Ilyenkor alkalom nyílik beszélgetésre, könyvek ajándékozására vagy kölcsönzésére, sőt imára és barátkozásra is.

Habár a lapban hónapról-hónapra fokozatosan bemutatjuk az általunk a Bibliából megismert igazságokat (üdvösség csak Krisztus által, a Tízparancsolat megtartásának fontossága, a Szombat igazsága, a halottak állapota, a dohányzás, alkohol és tisztátalan állatok húsának fogyasztásával kapcsolatos bibliai tanítás, stb.), hála Istennek, több mint másfél év után még mindig majdnem 3.000 család óhajtja a lapot, és a többségük bizonyos összeggel támogatja is a nyomtatás költségeit.

A lap A4-es formátumú, teljesen színes, és jelenleg 28 oldalnyi terjedelmű. A számok többsége egyházunk nyomdájában, a Viața și Sănătatea Kiadóban készült. Minden eddigi szám elolvasható és ingyenesen letölthető a www.kalotaszegremeny.ro honlapról.

A jövőben e lap fenntartása mellett szeretnénk egyéb, regionális és missziós jellegű lapokat is beindítani, mert csak személyes kapcsolat útján juthat el az emberekhez az evangélium megmentő üzenete. Az idő rövid! Jézus jön! Késedelem nélkül közölnünk kell ezt az üzenetet!

Szívleljük meg az Úr Jézus szavait: „Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába.” (Máté 9:37–38) ■

Jancsó Erik, projekt-koordinátor, Kolozsvár

A LEGJOBBKOR

Hosszú utazás volt, az a fajta, amire hallgatni valót is magaddal viszel, hogy gyorsabban teljen az idő. A1-es autópálya, kellemes meleg az autóban, jó zene... Ilyen körülmények között szívesen utazik az ember... És valóban kellemes is volt az utazás egészen Pitești-ig, ahol aztán hosszú autósor keletkezett, és a kellemes érzés továtűnt.

Felkapcsoltam az elakadásjelzőt, és ezzel egy időben működésbe lépett bennem a remény is, hogy talán csak egy egyszerű forgalmi dugóról van szó. De éppen akkor haladt el mellettünk egy mentő- és egy rendőrautó, így hát a remény, amilyen gyorsan helyet foglalt a jobboldali ülésen, éppolyan gyorsan szerte is foszlott. Ez az a pillanat, amikor keresztúthoz érkezel – balra térve az *Ingerültség* sugárútja, jobbra pedig a *Nyugalomé*. Karommal a fejemet támasztottam, és a hangszórókból áradó zene áthatotta gondolataimat. Úgy éreztem, mintha az autó „jobbra” fordulna, mintha egy láthatatlan kéz „elfordította” volna a kormánykereket. A Sola Scriptura CD-lemezét hallgattam, énekeket, amelyekhez az én hangom is csatlakozott, mígnem egy óra elteltével lassan kezdtek kihunyni az előttem álló autók vörös fényei. És akkor hirtelen előreláthatatlan dolog történt: a közvetlenül előttem levő autó alól egy női táská tűnt fel az úttesten. Ismét vészjelzőre állítottam az autót, és kíváncsiságom kapzsi módon lecsapott a táskára. Alaposan átkutattam, és megállapítottam, hogy minden benne van, ami egy utazáshoz kell: iratok, bankkártyák, pénz, és sok más egyéb. Leginkább azonban egy orvosi laboreredmény döbrent meg, amely komoly, gyógyíthatatlan betegségéről árulkodott...

Arra gondoltam, hogy az illető hölgy talán az előttem levő autók valamelyikében ül, ezért azonnal telefont ragadtam, és hívni kezdtem a táskában talált telefonszámokat. Egy autószervez, egy ügyvédi iroda, egy könyvtár, de sajnos senki sem tudott kapcsolatot teremteni a tulajdonossal. A legutolsó próbálkozásommal a személyi igazolványban található lakcím, vagyis a Dâmbovița megyei Prodülești község polgármesteri hivatala felé fordultam azzal a szándékkal, hogy feladom a keresést. De nyerő választás volt, mert a polgármesteri hivatalban dolgozó egyik hölgy alapos munkát végzett: alig negyed óra múlva idegen számról kaptam hívást – az elveszett táská tulajdonosától, aki az előttem levő autók valamelyikében utazott Nagyszében felé.

És most következik a történet lényege. A megbeszélten várt rám a harmincas éveiben járó hölgy, akiben valamelyes módon újjáélesztettem az élet egyik apró örömét – az „elveszett és megtaláltatott” érzését. Kotorászni kezdtem az autóban, hátha találok valamit, amivel maradandóvá tehetem ezt az apró örömöt. Nem volt más, csak egy CD-lemez az én legjobb Barátomról, amelyet szépen visz-

szahelyeztem a Sola Scriptura csomagba, amely a reggeli áhítatos könyvecskét, valamint két üdvözlőlapot is tartalmazott. Már nem is átalítottam belecúsztatni a hölgy táskájába, miután korábban minden jó modort félretéve kuttattam benne – elérhetőséget keresve. Amint találkoztunk, rámosolyogtam, és közöltem vele, hogy egy ajándékot is tettem a táskájába. Nehéz leírni a hölgy arcáról sugárzó örömet. Csak azok tudják ezt elképzelni, akik átéltek már ilyen tapasztalatot. Aztán folytattam az utat. Valami hiányzott. A zene. Valami nyomasztott. A gondolatok. Egyik a másik után fészkelte be magát az elmémbe – a Sola-csomag a legjobbkor érkezett.

A történet csak azoknak az elméjében folytatódik, akik képesek álmodni.

Az álmodozók számára – legyenek profik vagy amatőrök – a Sola Scriptura újból egy különleges csomagot készített, amit felajánlhatnak barátaiknak, vagy „véletlenül” ismerőseiknek a téli ünnepek idején. A csomagban van egy CD-lemez is (*Mi-e dor să plec* címmel), amely 12 éneket tartalmaz a Megváltó betlehemi születéséről, majd az emberi lélekben történő megszületéséről és visszajövetelének várásáról. A www.solascriptura.ro/decembrie2017 webcímen további információkat találhatnak, és az említett énekeket is meghallgathatják. Emellett megtalálható még a 2018-as év első negyedévére szóló *Reggeli gondolatok*, amely Romániában a legjobb áhítatos zsebkönyv. A csomag mellett szóló legjobbkor érv az, hogy az ünnepi meglepetés mellett a címzettek egy három hónapra szóló olvasnivalót is kapnak. A megajándékozott személyek ugyanakkor a könyvecske hátsó borítóján található szelvény segítségével különböző tanfolyamokra is feliratkozhatnak. A csomag két üdvözlőlapot és levélborítékot is tartalmaz. Így tehát az ajándékban részesült személy a maga során felajánlhat egy kis figyelmességet másoknak is. A csomag tartalmát egy különleges ajándékdobozba csomagoltuk. Egy csomag ára 12 lej, és megvásárolható a Sola Scriptura központokban. Telefonon és elektromos postán is elfogadunk rendeléseket, amelyeket a Fan Courier futárszolgálattal, vagy az önök által választott módon juttatunk el a címzettekhez (0745-811.281; liviustanescu@yahoo.com).

Ezenfelül ingyenes szórólaponkat és 2018-as zsebnaptárakat is kínálunk (román és magyar nyelven, 47 változatban). Ezek is megtalálhatók a Sola Scriptura könyvesboltjaiban. Amennyiben nagyobb horderejű projektek során szeretnék felhasználni a zsebnaptárakat, 1000 darab naptár ára 25 lej.

Várjuk önöket... a legjobbkor! ■

Liviu Stănescu, igazgató, Sola Scriptura

AZ EMBERI SZEKUALITÁS: SPIRITUALITÁSA A TEREMTÉSŐL SZÁRMAZIK

Bevezetés: a „spiritualitás”, azaz, a „lelkiség” fogalmának meghatározása

Posztmodern szellemi kontextusban a „spiritualitás” fogalma számos fogalommal társul, mint például a művelődés, művészet, vallás¹, etnicitás. A kifejezés azonban leginkább azokra a gyakorlatokra vonatkozik, amelyek a nyugati világban és a fejlődő országokban elterjedt keleti vallások „doktrínáiban” gyökereznek. A tajcsicsuan, a hinduizmus, a buddhizmus, a New Age, a tantra-jóga² csupán néhány példája az európai és amerikai kultúrában jelenlévő „spiritualitásnak”³.

E nagyon kiterjesztett értelemben a „spiritualitás” fogalma azokat a módszereket és gyakorlatokat fejezi ki, amelyek révén az ember – mind egyénileg, mind csoportosan – egy „integrált” élet megvalósítására törekszik. Ez a spirituális próbálkozás a következőképpen magyarázható. Az ember a posztmodern korban egy „szétesett” világban él, aminek az oka a számos pénzügyi, politikai, társadalmi, családi kihívás és válság. Ezek mind az emberi létezés velejárói ebben az „anyag” világban, ezért is keres az ember olyan életdimenziókat, amelyek „anyagiatlan” beteljesülést szereznek számára, olyan életet, mely nem csak a tárgyakkal és dolgokkal való kapcsolatban nyer értelmet, hanem a létezés egy olyan dimenziójában is, amelyben az „anyag” többé nem zárja ki az „elme” vagy a „lélek” fogalmát.

Ezzel magyarázható, hogy a „spirituális” és „spiritualitás” szavakat gyakran használja a posztmodern ember; a spiritualitás egy a világháló és a Facebook teremtette globális világ polgárai által naponta gyakorolt ökümenikus-szinkretikus „vallás”⁴.

A posztmodernizmus új „vallása” maga lényegében egy „útként”, belső, lelki „zarándoklatként” értelmezett és gyakorolt „spiritualitás”. A „zarándokút” különböző spirituális gyakorlatok – meditációk, kontemplációk, jógyagyakorlatok, hészükhasztikus nyugalmi állapotok, mantrameditációk – révén valósul meg. Az ezektől várt eredmény kétirányú: (1) a munkahelyi rutin

okozta lelki kifáradás elkerülése; (2) saját képességeinek felülmúlása azáltal, hogy feltölti a lelkét a világegyetem energiáival (vagy a keresztény hagyományokban megnevezett misztikus erővel). Nyilvánvaló, hogy a spiritualitásnak e korunkban oly divatos meghatározása a legáltalánosabb és legviszonylagosabb, kellőképpen széles körben alkalmazott, kétértelmű és semleges ahhoz, hogy lehetővé tegye a kereszténység, hinduizmus, buddhizmus, New Age, stb. közötti párbeszédet.

E tanulmányunkban azonban egy másik kutatási eszközt fogunk alkalmazni, a lelkiségnek/spiritualitásnak egy a választott témához sokkal jobban illő másik meghatározását. A „lelkiség/spiritualitás” fogalma tehát a hit azon tapasztalataira vonatkozik, amelyet Isten kinyilatkoztatása gerjeszt (Róm 10:17). Következésképpen, amit tapasztalatként élünk meg, az magának a bibliai lelkiségnek/spiritualitásnak – a keresztény életben is alkalmazható – definíciójává válik. Nem tévesztendő össze semmilyen más – az okkult és politeista vallások, keleti vagy keresztény miszticizmus, New Age, hinduizmus, buddhizmus vagy jóga által nyújtott kritériumok alapján – „lelkiségként/spiritualitásként” meghatározott „tapasztalattal”. A Szentírás isteni kinyilatkoztatásába vetett hit perspektívájában a spiritualitásnak jelen tanulmányban alkalmazott meghatározását az alábbiakban részletezzük.

A bibliai lelkiség meghatározása

A lelkiség egyfajta gondolkodási mód, mely egyfajta személyes és csoportos életmódot határoz meg, és amelyet a Szentlélek teremt meg (1Kor 2:12–15; Gal 6:2). Ő, a Szentlélek, egyesít minket Jézus Krisztussal (1Jn 4:13; Róm 8:9–11; Gal 2:20; 2Kor 5:17; Kol 3:3), az Isten kinyilatkoztatott Igéjébe vetett hit által (Róm 10:17; 1Pt 1:23). Ily módon a Szentlélek progresszív módon formálja jellemünket az Üdvözítő erkölcsi jellemének modelljére. Az Istenség harmadik Személyének e belsőleges munkája eredményeként cselekedeteinket, terveinket és szándékainkat a Szenthá-

A SZENTLÉLEK
– A SZENTÍRÁS
IGAZSÁGÁT
FELHASZNÁLVA –
JÉZUS KRISZTUSBA
HELYEZI A HÍVŐ
ÉLETÉT, ÉS ILY
MÓDON „ELREJTI”
AZT AZ ATYÁBAN.

romság szeretete fogja motiválni (1Jn 4:8–16). Ez a motiváció azzal igazolja magát, hogy általa az Atya Isten dicsőségét (Jn 15:8; 1Kor 10:31) és felebarátaink időleges és örök javát szolgáljuk (Mt 22:39).

E motivációs perspektíva szerint a jelen tanulmányunk témáját képező lelkiségnek a Szentháromságban keresendő az eredete. A trinitáriánus lelkiség a gyakorlatban a Szentlélek tevékenysége nyomán jön létre, és a Szentlélek a bibliai kánon Istensége három Személyének egyesített erőfeszítését képviseli. Más szavakkal ez a lelkiség a Szentháromság Szentlélek által végzett tevékenységének az eredménye. Ez a Szentlélektől való eredet indokolja magának a „lelkiség” szónak a kialakulását is. A Szentlélek – a Szentírás igazságát felhasználva – Jézus Krisztusba helyezi a hívő életét, és ily módon „elrejt” azt az Atyában (Kol 3:3). Így válik lehetségessé a biblikus, keresztény lelkiség két alapvető jellemvonásának folyamatos kikristályosodása. Az egyik elsődleges, a másik pedig ennek származéka: (1) az Atya Isten dicsőségére élni, a Fiúba vetett hit és a Szentlélek bennünk végzett munkája által; (2) felebarátaink lelki és természetes szükségleteinek önzetlen szolgálata.

A lelkiség ezen meghatározása jelen kutatásunk módszertani eszköze. Túllép az erkölcs jelentéstani és gyakorlati területén; nem csupán a cselekedet, gyakorlat és magatartás erkölcsiségeivel foglalkozik, hanem főként a keresztény szexuális egzisztenciájában megnyilatkozó cselekedetének, gyakorlatának és magatartásának trinitáriánus „motivációjával”⁵ E tanulmány tehát – melyet cikksorozat formájában teszünk közzé – az emberi szexualitás lelkiségének/spiritualitásának teológiai (az Istenről szóló tantétel) és antropológiai (az emberről szóló hitelv) alapjait azonosítja és elemzi.

Az emberi szexualitás „emberi” jellege

A dolgok természetéből adódik, hogy az emberi szexualitás kérdését az „emberi” szó minősítő, jelzői használatával kell megközelítenünk, anélkül hogy freudi konnotációt tulajdonítanánk a témának. Azaz: tanulmányunk ezen fejezetében az olvasóink elé tárjuk az emberi szexualitás eredetének és természetének (metafizikájának) analitikus leírását, utalva mindazokra a specifikus szempontokra, melyek a szexualitásnak az emberi lényhez méltó minőséget biztosítanak. Az „emberi” melléknév használatával arra utalunk, hogy az ember szexualitása – nem élettani vonatkozásban – radikálisan különbözik a többi, nemi

aktus létesítésére képes teremtmény (például az emlős állatok) szexualitásától. E radikális különbség magyarázatra szorul, amire az ide vonatkozó ó- és újszövetségi szövegek egzegetikai és teológiai elemzése során ki fogunk térni.

Az „emberi” szexualitás eredete és implikációi

A Mózes első könyve első és második fejezetében található adatok alapján tudjuk, hogy Isten az embert általános és speciális szociális képességekkel rendelkező lénynek teremtette meg. Az ember speciális szociális képességeiről el kell mondanunk, hogy Isten teremtett világában addig nem ismert képességekről van szó. Legalábbis ez tűnik ki a bibliai kinyilatkoztatásból. Társas lényekként mi, emberek egyediek vagyunk, ami a partneri kapcsolataink természetét és minőségét illeti, ami a teremtéskor létesített szexuális megkülönböztetésben gyökerezik: „férfiú és asszony” (1Móz 1:26–27). Az egyediség tétele által kifejezésre jut a gondolat, miszerint a házastársi viszonyok paradigmatisz dimenziója van. A fogalom a görög nyelvből származik. A *paradeiknymi* szó jelentése: „túlmutat önmagán”. Az édeni házastársi kapcsolatnak az volt a rendeltetése, hogy önmaga révén „önmagán túl” „mutasson”. Fel kellett tárnia – és nem csak jelképesen – a Szentháromság három Személye közötti kapcsolatot. Egyelőre azonban nem érintjük a téma ezen szempontját, a házastársi kapcsolat paradigmatisz dimenzióival, valamint a bűnbeesés utáni élet feltételei között megnyilvánuló emberi szexualitás trinitáriánus perspektívájával a folyóirat egy következő számában fogunk részletesen foglalkozni.

Az édeni házassági viszony bűvölete és titokzatossága a férfi és női nem közötti megkülönböztetésben rejlik, megkülönböztetés, melyet az Ige „jó” jelzővel minősít (1Móz 1:31). Isten minden teremtett dologra, illetve teremtményre ugyanezt a jelzőt használja. Figyeljük meg azonban, hogy a férfi megteremtésekor a bibliai protológia (teremtéstan) egy „hiány” „létezéséről” számol be. Figyelemre méltó ez a paradoxon. Egyetlen egy dolog volt, ami „nem volt jó” (1Móz 2:18) azon édeni, bűnbeesés előtti feltételek között. Egy abszolút tökéletes, de nem teljes alkotás paradoxona. Hiányzott az ember szociális dimenziója. Ez a hiány a szexuális komplementaritás (dualitás) – mint az emberi („emberként” vagy

A NEMISÉG SPIRITUALITÁSA SZALLÓS ZOLTÁN

A BIBLIKUS, KERESZTÉNY SPIRITUALITÁS KÉT ALAPVETŐ JELLEMVONÁSA: (1) AZ ATYA ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÉLNI, A FIÚBA VETETT HIT ÉS A SZENTLELEK BENNÜNK VÉGZETT MUNKÁJA ÁLTAL; (2) FELEBARÁTAINK LELKI ÉS TERMÉSZETES SZÜKSÉGLETEINEK ÖNZETLEN SZOLGÁLATA.

„emberiségként” való) létezés alkotóeleme – hiányában nyilatkozott meg (1Móz 5:1–2). Istennek az emberi monoszexualitásra vonatkozó értékelő kijelentése: *lo-tov*, azaz: „nem jó” (1Móz 2:18). Mit jelent ez a „nem jó”-ság? Amint fentebb már említettük: ez a tökéletes, de még be nem fejezett teremtés paradoxona.

Hogyan oldódik meg ez a paradoxon?

A „nem jó” állapot abban a pillanatban megoldódik, ahogy megjelenik az asszony, teljes női pszichoszomatikus adottságaival. Ő is isteni alkotói cselekedet eredménye (1Móz 2:21–23). Az asszony – értelmi, pszichikai, érzelmi, szociális és szexuális adottságainak komplex világával – a megoldás a monoszexualitás, az egyedüllet és a be nem teljesültség értelmetlenségére. Más szavakkal, az asszony és a női neműség tölti ki a férfinem magányát, teljes mértékben megvalósítván

az „ember” fogalmát (1Móz 5:1–2). Ez a kijelentés további magyarázatot igényel. Az asszony, illetve a nőnem megalkotásával befejeződött a teremtés, amelynek „koronája” az „Isten képére és hasonlatosságára teremtett” „ember” (1Móz 1:26–27; 5:1). Nyilvánvaló, hogy az „ember”, a bibliai felfogás szerint kollektív, szociális entitás, jól differenciált szexualitással rendelkező „férfi és nő” (1Móz 5:2a). A két, egymást kiegészítő rész – szociális és házastársi egységében – az „emberiség” jelentésű „ember” (Ádám) gyűjtőnevet kapta (1Móz 5:2b).

Isten „képe” az emberben

Éppen a – férfiból és nőből álló – „közösségi ember” szociális aspektusa képviseli Isten „képének” jelenlétét az „emberben” (1Móz 1:26–27; 5:1–2).⁶ E kijelentés mellett bibliai adatokon alapuló érveket kell felhoznunk. A szentírási bizonyítékok alapján kijelenthetjük Isten nem „egye-

dül” létező valóságát. Ez az oka annak, hogy az embert sem „egyedüllétre” teremtette. A Szentírás egyértelműen igazolja, hogy az Istenséget több Személy alkotja (1Móz 3:22; 11:7; Ésa 6:8). Isten önmagát három külön Személy örökké kölcsönös szeretetének egységében nyilatkoztatja ki (1Jn 4:8, 16, vö. Ésa 42:1; 48:16; 61:1–2; 63:7–14, vö. Mt 28:19; Lk 4:17–18; 1Kor 12:4–6; 2Kor 13:14; Ef 4:4–6; Jel 1:4–6). Ez a trinitárius egység és megkülönböztetés tükröződik a házasság szeretetében élő ember – két külön, de egységet alkotó személy – kapcsolatában (1Móz 2:24; vö. 5:1–2)⁷. Isten közösségi-kapcsolati lényege az Istenség örökké kölcsönös, dinamikus szeretetén alapszik (1Jn 4:8, 16). Az Istenség Személyeinek egysége és különbözősége alkotja meg Isten „képét” az emberben. Mi több, az Istenség Személyeinek egysége és különbözősége egy férfi és egy nő élethosszig tartó szeretetkapcsolatának dinamikájában bontakozik ki (1Móz 2:24; Énekek 7:10; 8:6–7; vö. Mt 19:4–6).⁸

Következtetések

A Mózes első könyve 1. és 2. fejezetében bemutatott teremtéstörténeten alapuló tanulmányunkból egyértelműen kiténik, hogy csak az ember mint binitárius (kettős) entitás, melyet a házasság szövetségében élő férfi és nő alkot (1Móz 2:24), hordozhatja magában Isten képét, Isten közösségi (trinitárius) aspektusát (1Móz 1:26–27). Ebből pedig az következik, hogy csakis az ember szexualitására vonatkozóan beszélhetünk az „emberi” szexualitás spiritualitásáról. És hogy ez a spiritualitás milyen szempontokat érint, arról a következő cikkekben fogunk foglalkozni.

Isten az állatokat is megkülönböztetett szexualitással teremtette meg (him és nőstény: 1Móz 7:8–9). Az ő szexualitásuk azonban „állati”. Nemi intimitásuk (közösülésük) nem feltételez „spiritualitást” a részükről, hiszen Isten nem a saját képe és hasonlatosságára teremtette őket. ■

Szallós-Farkas Zoltán, egyetemi docens, Adventus Egyetem, Cernica

Jegyzetek

1. Akintunde Dorcas Olu. (sic) és Ayantayo J. K., „*Sexuality and Spirituality: Possible Bedmates in the Religious Terrain in Contemporary Nigeria*” (Unpublished Paper, University of Ibadan, Nigeria, 2005), online <http://www.arsrc.org/downloads/uhsss/akintunde.pdf>, 2017. február 7. Szerintük az afrikai törzsi vallás, a kereszténység és az iszlám „spiritualitásnak” minősül.
2. A tantra-jóga, a nyugati társadalmak és újabban a poszt-kommunista európai országok szexuális emancipációjára vonatkoztatva egy *spirit(ual)ista médium*, mely magas sze-

xuális teljesítőképességet hirdet a „spirituális” jóga-gyakorlatok alapján, amelyekről a tantra joginok azt állítják, hogy avégett „elegyítik a jóga és a meditáció elveit, hogy az érzékiséget spirituális szintre emeljék.” Online: <http://www.eter-nity-yoga.com/sex-and-yoga.html>, 2017. szeptember 29.

3. Michael Downey, *Understanding Christian Spirituality* (New York: Paulist Press, 1997), 6–13. Feltérképezi az általánosságban vett „spiritualitás” szemantikájának és megnyilatkozásának posztmodern spektrumát, és arra a következtetésre jut, hogy Szűz Mária megjelenéseitől egészen a woodoo-ig, a New Age-ig és a feminizmusig minden a „spiritualitás” „kalapja” alá vehető.

4. Újabban Jon L. Dybdahl – *Hunger: Satisfying the Longing of Your Soul* (Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing, 2008) – amerikai adventista teológus azt ajánlja olvasóinak, hogy személyes helyzetükre alkalmazva fogadják el az ortodox és buddhista spiritualitás gondolatait és gyakorlatait (51–53, 106), továbbá bátorítja bármilyen zene egyházi vagy személyes hallgatását spirituális céllal, egyetlen választási kritérium alapján: vezessen hiteles – személyes vagy közösségi – imádati tapasztalathoz (28–29). Az ortodox spiritualitás további tanulmányozásához lásd: Kallistos Ware, *The Orthodox Way* (Crestwood, NY: St Vladimir’s Seminary Press, 1995), főként Jézus imája szerepének vizsgálatához (121–124), amit maga Dybdahl is ajánl a „hiteles” spiritualitás megtapasztalására vágyó posztmodern olvasóinak.

Egy másik, az ortodox spiritualitást ismerő adventista szerző Iacob Coman: *Theo-Doxa-Logia: semnificația teologico-doxologică a innelor religioase în marile religii ale lumii din perspectiva creștină* (Bukarest: Episteimon, 1999), amelyben bemutatja az „ember istenítésének” ortodox doktrínáját (dogmáját), mint olyan tanítást, melyet ha élünk a gyakorlatban, a szerző szerint, „tapasztalatként nyilatkozik meg a [lelki] életünkben” (242).

5. Jelen tanulmány különbözik Helmut Thielicke tanulmányától, *Theological Ethics*, vol. 3 (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing, 1964), éppen abban, hogy nem az etika távlatából – annak társadalmi-kulturális, kontextuális vagy éppen teológiai módszertanával – vizsgálja az emberi szexualitást, hanem a bibliai, keresztény spiritualitás szempontjai szerint. Ez persze nem jelenti azt, hogy Thielicke munkájának semmilyen hatása nem volt ezen tanulmányra. Ellenkezőleg: továbbra is alapozunk Thielicke felfedezéseire, amelyeket kutatásunk során felhasználunk.

6. Az, ahogyan Mózes e két kifejezést használja („kép” és „hasonlatosság” – 1Móz 1:26–27; vö. 5:1–2), felhatalmaz minket arra, hogy – alapjelentésüket tekintve – egymással felcserélhetőnek tekintsük.

7. A „trinitárius Isten” „képét” tükröző „binitárius ember” teológiai kérdését illetően további tanulmányozásra ajánljuk: Sakae Kubo, *Theology and Ethics of Sex* (Nashville, Tenn.: Review and Herald Publ. Ass., 1980), 23–26.

8. A Norman R. Gulley Istennel foglalkozó szisztematikus gondolkodását átszövő és strukturáló tétel (*Systematic Theology: God as Trinity* [Berrien Springs, Mich.: Andrews University Press, 2011]) a Sentháromság Személyei közti szeretet „örök kapcsolata”, melynek titka az Ádám és Éva – a férj és feleség – közti megszakítatlan szeretetkapcsolatban, a „Jahve tüzeiben [szeretetében]” gyökerező házassági egységben nyilatkozik meg [Énekek 8:6–7] 28–29, 43–53). Lásd továbbá: Richard M. Davidson, *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament* (Peabody, Mass.: Hendricson Publishers, 2007), 630–631.

AZ ISTENSÉG SZEMÉLYEINEK EGYSÉGE ÉS KÜLÖNBÖZŐSÉGE JELENTI ISTEN „KÉPÉT” AZ EMBERBEN. MI TÖBB, AZ ISTENSÉG SZEMÉLYEI KÖZÖTT FENNÁLLÓ EGYSÉG ÉS KÜLÖNBÖZŐSÉG MEGÉRTÉSÉNEK LEHETŐSÉGE EGY FÉRFI ÉS EGY NŐ ÉLETHOSSZIG TARTÓ SZERETETKAPCSOLATÁNAK HÁZASTÁRSI DINAMIKÁJÁBAN BONTAKOZIK KI.

MIK AZ APOKRIF IRATOK?

Kérdés: Megfigyeltem, hogy egyes Bibliák apokrif könyveket, iratokat is tartalmaznak. Mik ezek a könyvek?

A kérdésre Angel Manuel Rodriguez professzor válaszolt:

Az „apokrif” szó görög eredetű, jelentése: „rejtett dolgok”. Senki sem tudja pontosan, hogy bizonyos héber iratok miért kapták ezt a nevet. Meglehet, hogy kezdetben azt

hitték, titkos adatokat tartalmaznak, amelyekhez csak bizonyos különleges emberek férhetnek hozzá. Az apokrif iratok a Krisztus előtti III. század és a Krisztus utáni I. század között íródtak. Általánosságban véve a következő könyveket tartják apokrif iratoknak: Tóbiás könyve, Judit

könyve, Báruk könyve, Jeremiás levele, A három ifjú éneke, Ezsdrás III. könyve, Salamon bölcsességeinek könyve, Zsuzsanna története, A sárkány megölésének és Bél legyőzetésének története, Makkabeusok I., II., és III. Könyve, Manassé király imája, Jézus, a Sírak fiának könyve, valamint a 151. Zsoltár. A katolikus és az ortodox Bibliában általában mind megtalálhatók ezek a könyvek.

1. Az apokrif iratok és az Ótestamentum görög változata

Egyes állítások szerint az apokrif iratok kezdetben az Ótestamentum görög változatában kaptak helyet, ahonnan aztán a keresztény Bibliába is átkerültek. De egyáltalán nem biztos, hogy így történt.

Az Ótestamentum görög változatának (Septuaginta – LXX) fordítását a Krisztus előtti III. század első felében kezdték el. Szinte biztos, hogy abban az időben csak a Mózes öt könyve volt lefordítva, amit Pentateuchus vagy Tóra néven ismerünk. Nagyon keveset tudunk az Ótestamentum többi könyvének görög nyelvre történt fordításáról, és még ennél is kevesebbet az apokrif iratok fordításairól. Pontosán nem tudni, hogy az apostolok idejében a Septuaginta mely apokrif könyveket tartalmazta.

Még azt sem tudjuk, hogy egyáltalán létezett-e valaha az apokrif iratok hivatalos jegyzéke. Amit viszont tudunk, az az, hogy a zsidók sosem tartották a héber kánon részének ezeket a könyveket, jóllehet értékelték és olvasták őket. A Holt-tengeri tekercsek között is találtak apokrif iratokból származó részleteket.

2. Az apokrif iratok a keresztény egyházban

Általános vélemény, hogy az első keresztények számára a Szentírást az alexandriai héber kánon jelentette, amelyet apokrif iratokkal bővítettek ki. Ez a felfogás azonban nem bizonyult hitelesnek. A kereszténység korai századaiban nézeteltérésekre adtak okot ezek az iratok a keresztények között.

A legismertebb a Jeromos esete (Kr. u. 345–420), aki megpróbálta lefordítani az Ótestamentumot (a Septuagintát) latin nyelvre. A Septuaginta abban az időben az apokrif iratok zömét is tartalmazta. Végül úgy döntött, hogy a zsidó Szentírás szövegére hagyatkozva készíti el a fordítást, amely azonban nem tartalmazta a nem kanonizált iratokat.

Habár a lefordított szövegbe Jeromos az apokrif iratok is bevonta, kitarzott amellett, hogy ezek nem képezik részét az ihletett kánonnak, és nem is ajánlott a használatuk a keresztény meggyőződés megalapozásához. Az ő kánonja a rövidített héber kánon volt. Mindezek mellett olvasásra érdemesnek tartotta az apokrif iratokat.

Ágoston viszont azt állította, hogy a Biblia latin nyelvű fordításának alapja a görög Septuaginta kell, hogy legyen, ami hozzájárul az egyház egységéhez mind Keleten, ahol a görög volt a használatos nyelv, mind pedig Nyugaton, ahol a latin nyelvet használták. Határozottan kiállt amellett, hogy az apokrif iratokat ihletett írásoknak kell tekinteni. Az apokrif iratokat is tartalmazó latin nyelvű Biblia (Vulgata) lett a keresztény egyház hivatalos Bibliája.

3. Az apokrif iratok és a reformáció

A reformátorok újra felvetették az apokrif iratok kérdését. Amikor Luther Márton lefordította német nyelvre a Szentírást, az apokrif iratokat is lefordította, de Jeromoshoz hasonlóan nem tartotta azokat egyenrangúnak a Szentírással, és leszögezte, hogy ezeket nem lehet a keresztény hitalapelvek meghatározására használni. A protestantizmus teljes mértékben kizárta a kánonból az apokrif iratokat, és csak a héber szentkereszt bibliai kánont fogadta el.

E könyvek elutasításának egyik oka az volt, hogy az apokrif iratok téves nézeteket vallottak, amelyek ellentétesek voltak az egyház keresztény dogmákként hirdetett alapelveivel. Például: az apokrif iratok szerint az ember érdemszerző cselekedetei hozzájárulnak az üdvösséghez („az irdalmas cselekedetek megszabadítanak a haláltól” – Tóbiás 4:10); a mennyei szentek imában járnak közben másokért („Jeremiás próféta sokat imádkozik a népért” – 2Makkabeusok 15:14); az engesztelés lehetővé válik a halottak bűneire vonatkozóan is („szent és kegyes gondolat az, hogy megtisztító áldozat hozatott a halottak büntől való szabadulására” – 2Makkabeusok 12:39-45).

Napjainkban a Biblia számos változata tartalmaz apokrif iratokat. És bár nem tartjuk Istentől ihletett könyveknek, olyan információkat tartalmaznak, amelyek révén könnyebben megérthetjük az ó- és újtestamentumi zsidó gondolkodásmód alakulását, értékes kulturális, történelmi és vallási ismeretekre tehetünk szert a bibliakutatás során. ■

Cristian Trenchea, lelkész, Moldovai Egyházterület

HÉBER IRÁSOK
CRISTIAN TRENCHEA

ANNYIRA, HOGY...

Agazda jó magot vetett a földbe, és az elcsigázott munkások végre megpihentek. Kijárt nekik. Ám míg aludtak, történt valami, amire csak hetekkel később derült fény: nem csak az elvetett magok keltek ki, hanem a konkoly is. De hát honnan, kérem?! A gazda azonnal rájött, hogy mi történt: „Valamely ellenség cselekedte azt” (lásd Mt 13:24–30; az idézett mondat a 18. versből származik).

Tételezzük fel, hogy a gazda tetten éri az ellenséget, vagy épp rajtakapja, amint a tett elkövetésére készül. Mit gondoltok, mit tesz? Talán örül? Megdicséri a „munkatársát”? Megjutalmazza őt, hogy gazdagítja az ültetvényét, talán még több konkolymagot ad neki? Micsoda abszurd gondolatok! Ez valóban képtelenség. Az ellenségre néz, és a legjobb esetben elúzi, majd még jobban őrzi a földjét.

„Isten szántóföldje vagytok” – írta Pál apostol a korinthusi hívőknek (1Kor 3:9). Ezt a szántóföldet az Úr szolgálói művelik: egyesek vetnek, mások öntöznek, a növekedést pedig Isten adja (lásd 6–7 verseket). Mihez kezdjenek az Úr szolgálói, ha jön az ellenség, és konkolyt vet, vagy pedig arra törekszik, hogy valamilyen módon tönkretegy a termést? Dicsérik meg? Jutalmazzák meg? Munkálkodjanak együtt vele? Karba tett kézzel sóhajtoznak és siránkoznak?

„Az ellenség pedig, aki a konkolyt vetette, az ördög” (Mt 13:39). Fájdalommal és keserűséggel figyeljük, hogy az ördög a tévelygés konkolyát hinti el az Úr szántóföldjén. Az Úr szolgálóiként mihez kezdünk? Tényleg semmi teendőnk sincs? A tények állását a pásztor és a juhok példázata alapján is megvizsgálhatjuk. Jézus így szólt: „Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért. A béres pedig és aki nem pásztor, ainek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jönni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat. A béres pedig azért fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra” (Jn 10:11–13).

Béres. Kitől kapja a bérét? Lehet akár kiváló teológus, aki az egyházi alapból él, de lehet bárki, aki veszélyezteti a nyáj biztonságát. Lehet akár Sátánnak, Krisztus ellenségének a bérese is. Kaphatja a bérét az egyháztól is, miközben az ellenség kezére játszik. Vigyázatok, testvéreim, a maradék egyháznak tagjai: azt hiszitek, hogy az Ör-

dög alszik? „Egyetlen percig sem tétlen, egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy megronthassa az emberi lelkeket” (Ellen G. White, *Üzenet az ifjúságnak*, 51. o.).

A farkas elragad és elszéleszt, a konkoly tönkreteszi a termést. Az ellenség mindent megpróbál, hogy aláaknázza Isten művét, hogy megzavarja és becsapja a választottak elméjét. A gyülekezeti tagok elméjében kételyeket hint el az igazságra vonatkozóan: azon a címen támadja a Szentháromság tanát, hogy vissza kell térnünk elődeink álláspontjaihoz; támadja a szombat igazságát, a szentély tanát, a teremtés szó szerinti hat napjának elméletét. Romboló tevékenysége folytán tévtanok születnek, félremagyarázzák a Szentírást, darwinista elméleteket táplálnak, tagadják a gonoszok elleni mennyei ítélet tanát, valamint a Profétaság Lelkének tanításait – az utolsó eseményekre vonatkozó intéseket, bármit. Más felekezetektől átvett tévelygéseket hirdetnek, és ezeket injekciózzák mindazok lelkébe, akik nem állnak szilárd alapon.

Ne hallgassatok rájuk! Leplezzétek le az ellenség munkásait, utasítsátok vissza az áruikat, álljatok ki szilárdan a Hetednap Adventista Egyház hitalapelvei mellett! Ne társuljatok a széthúzókkal, bármilyen édes evangéliumot is hirdetnek: „Nem szépen buzgólkodnak érettetek, sőt minket ki akarnak rekeszteni, hogy mellettük buzgólkodjatok” (Gal 4:17). „Az eretnek embert egy vagy két intés után kerül” (Tit 3:10). „Ezeket kerül” (2Tim 3:5), ha együttérzéssel és szeretettel a segítségük érdekében már megtettél minden tőled telhetőt. ■

Stefan Radu, nyugalmazott lelkész

**AZ ELLENSÉG
LELEPLEZÉSE
STEFAN
RADU**

„... ANNYIRA, HOGY
ELHITESSÉK, HA
LEHET, A VÁLASZTOT-
TAKAT IS.” (MT 24:24)

A LÉLEK HALHATATLANSÁGA? (2)

A BIBLIA ÍRÓI
ÁLTAL ALKALMA-
ZOTT MITOLÓ-
GIAI NYELVEZET
KIHÍVÓ SZEMPONT,
UGYANAKKOR
RENDKÍVÜL
FONTOS, HOGY
KÜLÖNBBSÉGET
TEGYÜNK AZ
IHLETETT ÜZENET
ÉS A NÉPI NYEL-
VEZET KÖZÖTT.

Előző számunkban felsoroltuk a legfontosabb kifejezéseket, amelyek az Ótestamentumban megnevezik a lényt, személyt, egyéniséget, a fizikai és lelki élet szempontjait – amelyek nagyban megegyeznek a *lehelet*, *lélek*, *szellem* szavakkal; valamint más megnevezéseket, amelyeknek hasonló a szerepük: *szív*, *vese*, *belsőség*, *zsigerek*.

Ismételten hangsúlyozzuk: a bibliai kifejezéseknek nincs technikai, tudományos jellegük, és a mennyből sem származnak. Népi jellegük van, e kulturálisan meghatározott nyelvezet minden előnyével és hátrányával. Az átlagos bibliakutató kezében tanulmányunk betűpocskékolásnak, értelmetlen eszmefuttatásnak, unalomra hívásnak tűnhet. De egy kis összpontosítással – és főleg, ha leellenőrizzük a megjelölt bibliai referenciákat – olvasóink felfedezhetik a lélek természete és sorsa megértésének kulcsait.

A héber Bibliában azonban találunk még fontos, ebben a témakörben releváns fogalmakat, melyekkel eddig még nem foglalkoztunk, és amelyek rendkívül fontosak ahhoz, hogy megértsük mind a halál és a halhatatlanság kérdését, mind pedig a használt nyelvezet kulturális természetét. A Biblia írói által alkalmazott mitológiai nyelvezet kihívó szempont, ugyanakkor rendkívül fontos, hogy különbséget tegyünk az ihletett üzenet és a népi nyelvezet között.

Élet, halál és örökkévalóság

A bibliai héberben nincs specifikus szó a halhatatlanság jelölésére¹, és annál is kevésbé a lélek halhatatlanságának jelölésére. A halhatatlanság gondolatát az „örök élet” vagy egyszerűen az „élet” szavakkal fejezi ki (Dániel 12:2; Zsoltárok 16:11).

A héber Biblia az élet fogalmát a *hayyim* szóval jelöli, amely arra utal, hogy „valami/valaki életben van”, ugyanakkor általánosságban az emberi létezés, az ember földön töltött életét is jelenti. Poétikai vonatkozásban az élet fogalmát némelykor a *yahidá* szó jelöli (*egyedi*, *egyetlen*: Zsoltárok 22:20–21; 35:17). Tartama napokban (*yamim*) vagy években (*sanim*) mérendő. A hosszú életet a *orek yamin* szó szerkezet fejezi ki (szó szerint: „napok hosszú volta”: Példabeszédek 3:2). Az örök életet szintén valós életként értelmezték, mely kiterjed a végtelenségig (Zsoltárok 21:4–5). Ezért a *orek yamin* kifejezést a következő életre vo-

natkoztatva is használják (Zsoltárok 23:6; 91:16; 93:5), aminek néha „örökre”, „hosszú időre” jelentése is van (Jeremiás siralmi 5:19–20).

Az „élettel” ellentétes „halál” szó jelölésére a *mávet*, *mot* szavakat használják. A halál az élet megszűnése, a teljes – biológiai és pszichológiai – lény életének a megszűnése. A lélek (a személy) együtt hal meg a testtel. A tetemet néha a *nefes met* szó szerkezettel jelölik (szó szerint: „halott lélek”). 4Mózes 23:10 versének héber szövegében Bálám szó szerint ezt mondja: „Haljon meg az én *lelkem* az igazak halálával!” Gyakran esik szó „a léleknek a haláltól való szabadulásáról”, ami a lélek halandóságát hangsúlyozza (Zsoltárok 33:19; 56:13–14; 78:50; 116:8; Ézsaiás 53:12: „hogy kimentse lelküket a halálból!”). Itt kifejezetten a személyről magáról van szó, beleértve fizikai életét is. Megölni egy lelket egyet jelent azzal, hogy megölni valakit (Ezékiel 13:19). „Amely lélek vétkezik, annak kell meghalnia” (Ezékiel 18:4, 20). Egy ilyen nyelvezet egyáltalán nem jellemző azokra, akik azt hiszik, hogy a halál bekövetkeztekor a lélek „elválik” a testtől.

Az élők világát *erec ha-hayyim*-nak nevezik („az élet birodalma”, „az élők birodalma”), azaz: ez a világ, a való világ, amelyben a hívó abban remél, hogy a jövőben is Istennel fog élni.² Az örökkévalóság gondolatának jelölésére a *ad* („örökké”), *nécáh* („mindig”) és különösképpen a *olam* („kor[szak]”) szavakat használják, de ezek a kifejezések gyakran meghatározatlan időre vonatkoznak, vagy folytonosságot jelölnek, nem végtelenséget, örökkévalóságot. A kontextus határozza meg, mennyire „örök” a kor, amire vonatkozik.³

A halottak birodalma

Az élet vagy élők birodalmával (a mi világunkkal) ellentétben megjelenik a bibliai nyelvezetben a „másik birodalom”, amit *erec tahtit*-nak/ *erec tahtiyot*-nak („föld alatti birodalomnak”), *bornak* („gödörnek”) vagy *sāol*-nak⁴ („Seolnak”) neveznek. Ezékiel 31:16 verse mindhárom megnevezést használja. További megnevezések: *sáhat* („gödör”)⁵, egy hely, ahová beeshet a „lélek” (Jób 33:18, 22, 28, 30; Ézsaiás 38:17).⁶ Ezt a helyet *dumá*-nak is nevezik („hallgatás”: Zsoltárok 94:17; 115:17), vagy *erec nāsīyyá*-nak („a felejtés földje”: Zsoltárok 88:12–13).

A „halál birodalmának” jelölésére a leggyakrabban használt szó a *Seol* (*Səʔol*), ami a „gödör” (Zsoltárok 16:10; 30:4; Példabeszédek 1:12; Ézsaiás 14:15; 38:18) és a „pusztulás” (*ʿabaddon*)⁷ szinonimája. A *Seol* szó jelentése valószínűleg „puszta hely”⁸, de pontosan nem tudjuk. Nem tehetünk mást, mint hogy elolvassuk az összes bibliaszöveget, amelyben szerepel ez a szó, és látni fogjuk, hogy ez a „birodalom” nem a boldogság helye, de a büntetésé sem, hanem az inaktivitás, tudatlanság és a bomlás helye (Jób 17:13–15; Zsoltárok 6:5; 16:10; Prédikátor 9:10; Ézsaiás 38:10–11, 18). Egy metaforával van dolgunk, amely elnyeli az összes halandót, sokszor még élve is (4Mózes 16:30; 32:22; 2Sámuel 22:6; Zsoltárok 55:15–16). A *Seol* „torkánál szétszóratnak a csontok” (Zsoltárok 141:7).

A teológus és bölcész kutatók egyetértenek abban, hogy a *Seol* az a hely, ahová a bibliai időkben élő zsidók szerint a halottak távoznak.⁹ A *Seol* gyakran egy halálosan veszélyes helyzet metaforája (Zsoltárok 18:5–7; 30:4; 49:16; Példabeszédek 23:14; Jónás 2:3). A *Seol* némelykor mitológiai nyelvezetbe ágyazottan, irrealitást hordozó jelentésben fordul elő, aminek valószínűsíthetően kánaánita háttere van. A *Seolt rāfaʿim*-ok („szellemek”) népesítik, pontosabban „árnyak”¹⁰, egyszerű emlékek, tartalom és személyiség nélküli fikciók, amelyek azokra utalnak, akik egykor éltek, és feltámadás útján visszatérhetnek.¹¹ A *Seol* egyik legmegindítóbb leírását Ézsaiás könyvében találjuk (14:9–11), amely egy a Babilon királynak címzett szatirikus sirató:

*Alant a sír megindul
te miattad megérkezésedkor,
miattad felriasztja árnyait,
a föld minden hatalmasait,
felkölti székeikről
a népek minden királyait;*

*Mind megszólalnak,
és ezt mondják néked:
Erőtlené lettél te is, miként mi;
hozzánk hasonlatos levél!*

*Kevélységed és lantjaid
zengése a sírba szállt;
fekvő ágyad férgek,
és takaró lepled pondrók!*

Nyilvánvaló, hogy az ilyen szatirikus metaforák nem vonatkoztathatóak a valóságra, annak ellenére sem, hogy mitológiai nyelvezetet használnak, és végképp nem használhatók fel biblikus érvekként a lélek halhatatlansága népszerű teológiájának igazolására. Vajon azt akarja mon-

dani Ézsaiás, hogy a halottak tudatuknál vannak, még a humorérzéküket is megőrizték, és tudomásuk van arról, hogy éppen kik a legújabb érkezők a halottak földjére? Ha így lenne, a királyi szellemek a *Seol*ban is trónon ülneek, és lantot pengetnének, mint a piramisok szobáiban. A valóság azonban átlátszó a költő iróniájában, aki szerint ezek a fiktív lények „erőtlenek”, és végül rámutatnak a bomló földi maradványok és a halál „álmának” kegyetlen valóságára. Ézsaiás meg volt győződve arról, hogy még a szenteknek sincs semmiféle erejük vagy tudatuk a halálban:

*Hiszen Te vagy Atyánk,
hiszen Ábrahám nem tud minket,
és Izráel nem ismer minket.
(Ézsaiás 63:16)*

A spiritualizmus csapdája

Sajnos, a mai keresztényekhez hasonlóan, a bibliai idők zsidósága is babonákat, mítoszokat és pogány szokásokat kölcsönzött a szomszédos népektől. Mózes, Ézsaiás és mások figyelmeztettek a halottidézés ellen, ami a spiritizmus ókori formája volt. Ezeket a foglalatosságokat halállal büntették, függetlenül attól, hogy az elkövetőnek milyen elképzelései voltak a halottak világáról. A héber nyelv két párhuzamos kifejezést használ a halottidézés megnevezésére: *ʿob* (családiás szellem, hasbeszélő, tömlő) és *jidʿoni* (halottidéző, szellemekkel együttműködő jós)¹².

A halott szellemét *ʿelohim*-nak nevezték a hitehagyott izraeliták, a kánaániták hite szerint (istenség, [pogány] isten – 1Sámuel 28:13). Ez azt jelenti, hogy a pogány vallás, mely vonzotta az izraelitákat, azt tanította, hogy a halottak halhatatlan istenek a földalatti helyeken, és nemcsak hogy tudatuknál vannak, de a jövő titkának isteni ismeretével is rendelkeznek. A midianiták – a zsidók rokonai – már korábban elsajátították a kánaániták halottkultuszát (a Baál-Peor-kultusz formájában), marhákat áldoztak a halottaknak, és az állatok húsát orgiák keretében fogyasztották el (Zsoltárok 106:28–30; 4Mózes 25:1–9; Jelenések 2:14, 20;). A Biblia azt tanítja, hogy a halottak tiszteletére hozott áldozatokat tulajdonképpen a démonoknak mutatták be (*sedim*, Zsoltárok 106:37; 5Mózes 32:17; 1Korinthus 10:8, 19–21).

Hogyan kell értelmeznünk azt, hogy Sámuel a halála után beszélt Saullal? Bizonyítéka ez annak, hogy a halottaknak van öntudatuk? Isten

**ÉLETNEK
LEHELETE
FLORIN
LAIU**

A JELENÉSEK PRÓFÉCIÁJA FIGYELMEZTET A SPIRITIZMUS ÁMÍTÁSÁRA, AMELY A JELENÉSEK 13. FEJZETÉBEN MEGJELENŐ PSZEUDO-PROTESTÁNS SZUPERHATALOM LEGFONTOSABB FEGYVERE, S AMELLYEL MEGGYŐZI A VILÁGOT A FENEVAD – AZ ANTIKRISZTUS – KULTUSZÁNAK ELFOGADÁSÁRA. EZÜTTAL ISTEN MEGFOGJA ENGEDNI A HAMIS PRÓFÉTÁNAK, HOGY OLYAN CSODÁKAT TEGYEN, AMILYENEK ILLÉSKORÁBAN NEM VOLTAK MEGENGEDVE AZ ÖRDÖGNEK.

**HOGY JÖHET-
TETT VOLNA FEL
SÁMUEL A SÍRJÁ-
BÓL, AZ ENDORI
BOSZORKÁNY
MEGHÍVÁSÁRA,
HOGY SAULLAL
BESZÉLGESSEN,
AMIKOR MÁR AZ
ÉLETÉBEN SEM
BESZÉLT VELE?
HOGY TÖRTÉNHE-
TETT VOLNA MEG
OLYASMI, HOGY
SÁMUEL PRÓFÉTA
A HALÁLA UTÁN AZ
ÖRDÖG CINKOS-
TÁRSÁVÁ VÁLJON,
TUDVÁN, HOGY
EZZEL FŐBENJÁRÓ
BÜNT KÖVET EL?**

Mózes által adott rendeleteinek fényében – amelyek értelmében halállal büntették mind a médiumokat, mind pedig azokat, akik a tanácsukat kértek – lehetetlenség elhinni, hogy a valóságban létrejöhetett egy találkozó a halott Sámuel és Saul között. Sámuel Mózes törvényének védelmezője volt, és még Sault is felhasználta arra, hogy kiirtsa Izraelből a halottidézőket. Hogy jöhetett volna fel Sámuel a sírjából, az endori boszorkány meghívására, hogy Saullal beszélgesen, amikor már az életében sem beszélt vele? Hogy történhetett volna meg olyasmi, hogy Sámuel próféta a halála után az ördög cinkostársává váljon, tudván, hogy ezzel főbenjáró bünt követ el?

A lélek halhatatlanságának hívei azt állítják, hogy Endorban maga Sámuel próféta beszélt, és hogy Sámuel prófécijája pontosan beteljesedett. Nem kell csodálkoznunk egy ilyen mértékű bibliai rövidlátáson, hiszen a nagy rabbi is így hittek. Például Jézus ben Sira, a Krisztus előtt 180 körül írt apokrif írásában, a Bölcsességek könyvében azt állítja, hogy Sámuel olyan nagy próféta volt, hogy még azután is, hogy „elaludt, újra prófétált a föld mélyéről, figyelmeztetvén a királyt, hogy élete végéhez közeledik” (Sirah 46:13, 20).

Ezek a megjegyzések azonban felületesek és félrevezetőek. Az, hogy a szerző – felvázolván ezt a rossz ízlésre valló jelenetet – kijelenti, hogy „Sámuel mondta” (1Sámuel 28:15–16), egyszerűen csak azt jelenti, hogy nem a művész, hanem a szereplőt, akinek az állította magát, ahogy 1Mózes 3:1 versében is a kísértő látszólag egy kígyó.

A szerző azonban már az elején bejelentette, hogy Sámuel meghalt (1Sámuel 28:3).

Ami a próféciaét illeti, nem Istentől származott. Ha valóban Isten szólt volna Saulnak, megpróbálta volna visszatéríteni őt a hitehagyás útjáról. A hamis Sámuel azonban tudta, hogy Saul – Isten szigorú tiltása ellenére – a gonosz erők elvarázsolt területére lépett, és semmilyen isteni védelemben nem részesült. Az ördög kihasználta az alkalmat, hogy kegyetlenül manipulálja Sault, és prófécia formájában a saját gonosz tervét tárja elé. Tudta, mennyire bízik Saul Sámuel szavában. Ezért amikor az ördög bejelentette, hogy másnap Izrael vereséget szenved a filiszteusoktól, és hogy Saul és fiai megkeresik Sámuel, a pszichológiai hatás dermesztőnek bizonyult (1Sámuel 28:19–20). Attól a pillanattól kezdve Saulnak nem volt többé erkölcsi ereje ellenállást tanúsítani.

Az elvarázsolt manipuláció a fizikai térben is folytatódott. Ahelyett hogy pihent volna, Saul elfogadta a kitaró meghívást egy éjszakai lakomára, ahol kenyeret és húst fogyasztottak (1Sámuel 28:21–25). Nem kellett az ördögnek prófétának lennie ahhoz, hogy megmondja, mi fog történni másnap, hiszen hatalmában állt teljesíteni ezt a jövendölést. Másnap ki sugallja Saulnak az öngyilkosság gondolatát (1Sámuel 31:3–6)? Semmilyen komoly okunk sincs azt feltételezni, hogy maga Sámuel beszélt Saullal. Ezt csak az ördög állítja, aki miután a boszorkányt is, Sault is becsapta, az egész világot megpróbálja tévútra vezetni.

Jelenések 13:11 versében egy a földből felemelkedő különös szörnyet látunk, aki emberinek tűnik,

mivel „hamis prófétának” van nevezve (Jelenések 16:13; 19:20; 20:10), két bárányszarva van, a hangja azonban mint egy sárkányé. A „felemelkedik a földből” kifejezés, valamint a „hamis próféta” megnevezés az endori történetre irányítja a figyelmünket. A boszorkány ott „egy isteni lényt” látott (*‘elohim*) felemelkedni a földből” (1Sámuel 28:13), aki a leírásból Sámuel prófétának tűnt (14. vers).

A Jelenések prófécijája figyelmeztet a spiritizmus ámitására, amely a Jelenések 13. fejezetében megjelenő pszeudo-protestáns szuperhatalom legfontosabb fegyvere, s amellyel meggyőzi a világot a fenevad – az antikrisztus – kultuszának elfogadására. Ezúttal Isten meg fogja engedni a hamis prófétának, hogy olyan csodákat tegyen, amilyenek Illés korában nem voltak megengedve az ördögnek.¹³

Befejezés

A Biblia tanítása az életről és a halálról, a szellemről és a halhatatlanságról nem könnyen kimeríthető. Tartozunk még a poklóról, gyeheváról, tüzes tórról és egyéb, a spiritualista teológia által érvként használt képekről szóló – főként újtestamentumi – bibliaszövegek megfejtesével. ■

1. Létezik egy lehetséges kivétel: Példabeszédek 12:27 (*‘al-máwet* = nem-halál, ellentétben az étellel), de a Septuagintában ez áll: „... a gonoszság (csúfság) útja halálhoz vezet” (*‘al-máwet*).

2. Lásd Zsoltárok 27:13; 52:5–7; 142:5–6; Jób 28:13; Ézsaiás 53:8; Jeremiás 11:19; Ezékiel 26:20; 32:23–27, 32.
3. Például: *‘ad* (örökké), meghatározatlan múltidőt is jelent (Jób 20:4). Ugyanakkor a *‘olam* eredeti jelentése múltbeli (1Mózes 6:4; Zsoltárok 143:3; Prédikátor 1:10, – *egykor, hajdan, rég, annak idején*) és jövőbeli meghatározatlan idő (1Sámuel 7:12 – élethosszig; Zsoltárok 145:13 – nemzedékről nemzedékre).
4. Lásd Ezékiel 26:20; 31:14, 16.
5. A *sábat* szó (gödör, verem) „rothadt testet” is jelent.
6. Jób 17:14; 33:24; Zsoltárok 30:10; 49:9, 10; 55:23–24; 103:4; Ezékiel 28:8. A *bor* és a *sábat* kifejezések mindenfajta gödrot jelölnek: sírvermet, medencét, földbe vajt pincét (vö. Zsoltárok 7:16).
7. Zsoltárok 88:11; Jób 26:6; 28:22; Példabeszédek 15:11.
8. Mivel a *Säol* (Seol) szónak semmi köze a héber *sa‘al* szógyökhöz (jelentése: kérdez, tanácsot kér), és az ókori közel-keleti nyelvekben sem találtak eddig semmilyen ehhez hasonló szót, a héber nyelv kutatói azt javasolták, hogy szógyököknek a héber *sa‘a* igét vegyék (jelentése: [valami, ami] pusztá, megsemmisített, elpusztított), amelyhez hozzáadták az „L” végződést. A szótárakban is ez a jelentés szerepel, kérdőjellel ugyan.
9. Vö. Fr.Wikipedia.org, „Sheol” szócikk.
10. A *rafa‘im* szó az ugaritikus mitológiában is megtalálható, „gyógyító [istenek]” jelentéssel. A pogányok azt hitték, hogy a halottak szellemei képesek gyógyítani.
11. Vö. Jób 26:5; Zsoltárok 88:10–11; Példabeszédek 2:18; 9:18; 21:16; Ézsaiás 14:9; 26:14, 19.
12. Vö. 3Mózes 19:31; 20:6, 27; 5Mózes 18:11; 1Sám 28:3, 7–9; 2Kirá 21:6; 23:24; 1Kirá 10:13; 33:6; Ézsaiás 8:19; 19:3; 29:4.
13. Jelenések 13:13; 1Királyok 18:24–38; 1Krá 21:26; 2Krá 7:1–3.

Florin Lăiu, a bibliatudományok professzora, Adventista Teológiai Intézet

**NEM KELLETT
AZ ÖRDÖGNEK
PRÓFÉTÁNAK
LENNIE AHHOZ,
HOGY MEG-
MONDJA, MI
FOG TÖRTÉNNI
MÁSNAP, HISZEN
HATALMÁBAN
ÁLLT TELJESÍTENI
EZT A JÖVEN-
DŐLÉST.**

IN MEMORIAM – BOGDÁN DEMETER

A székelyudvarhelyi temetőben 2017. október 11-én, a gyászoló család, az Egyházterület elöljárói, lelkipásztor kollégák, hittestvérek és ismerősök jelenlétében nyugalomra helyezték – felesége mellé – **Bogdán Demeter** adventista lelkipásztort, aki életének 93. évében megpihent az Úrban.

Marosvásárhelyen született 1924. december 21-én egy öt gyermekes család harmadik sarjaként. Az élet nehézségeit már négyévesen megizélte, amikor édesapja egy sajnálatos baleset áldozata lett. Nehéz anyagi körülmények között éltek, de az istenfélő édesanyja megtanította árva gyermekeit szeretni, tisztelni és szolgálni Istent.

Ezzel az örökséggel, keresztsége után könnyű és népevangélistaként dolgozott, majd 1948-ban a Brassó-Méhkerti Lelkészképző hallgatója lett.

A kommunista rendszer megszüntette az intézet működését, és az épületet elkobozta, ezért néhány évig könyvelőként kereste kenyerét, és könyvevangélistaként szolgálta Isten ügyét. Később lehetősége volt Bukarestben befejezni teológiai tanulmányait, majd belépett az Istenért és emberekért végzendő lelkipásztori szolgálatba. Örömmel és hűséggel szolgálta Isten ügyét Szilágykraszna, Gyergyószentmiklós, Beszterce, Máramarosziget és Segesvár lelkési körzetekben.

Élete végéig Isten szolgálatában maradt. Felesége halála megviselte, és nehezebben hordozta az idős kor gondjait. Háromhetes gyengélkedő állapot után október 7-én csendes elaludt. Szívében és ajkán viselte a pátériárka vallomását: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll... Akit magam látok meg” (Jób 19:25, 27)

Szász Ernő, lelkipásztor

MENNYEI VALÓSÁG

**A MENNY
KÖZELSÉGE
HARSÁN
NORBERT**

Az Ige és a Profétaság Lelke a tizenkét kémhez hasonlóan hozott nekünk egy gerezd szőlőt a mennyei Kánaánból. Ennek a fűrtnek három helymeghatározó ága van: (1) a menny valahol „a nyílt tér”-en keresztül, az „Orionon túl”,¹ ahova az üdvözültek egy hétig utaznak;² (2) a menny az új földön (3) és a szívünkben.

Az Orionon túl van a szabályos négyszögletű új Jeruzsálem városa, tizenkét drágakőből készült alappal és tizenkét igazgyöngy kapuval (a városfal minden oldalán három kapu található), benne pedig az Éden kertje, a jó és gonosz tudásának fája nélkül. A város és az utcák üveghez hasonló, átlátszó színaranyból készültek (Jelenések 21:18, 21). Az Isten trónjából – amely körül „napok, csillagok és naprendszerek” forognak³ – az élet kristálytisztá vize folyik (Jel 22:1), és mindkét partján az élet fája termi az aranyhoz és ezüsthöz hasonló gyümölcsöt minden hónapban. Erről a helyről látogatjuk meg majd az el nem bukkant lények bolygóit.

Ez a város száll majd le az Olajfák hegyére, amely síksággá változik Jézus lába alatt (Zakariás 14:4). Ellen G. White látomásban utazást tett az új földön, ahol látta ezüstnek tűnő házainkat, amelyek gyönggyel díszített négy oszlopon álltak, amelyet arany párkány ékesített, és ahova az igazak letehetették koronáikat. Majd két réten, aztán egy mezőn és egy erdőn utazott át. Az első réten hervadhatatlan virágok nyíltak, a másodikon pedig üde, magas fű zöldellt, amely Jézus dicsőségére hullámozott, miközben ezüst és arany színben verődött vissza. Az új földet élő kútforrások és kristálytisztá folyamok öntözték. A mezőn a különböző állatok békességben éltek egymással. Az út erdőn is keresztül vitt, de ez nem volt sötét vagy ijesztő. Ott a fák nem göcsörtösen nőttek, hanem egyenesek és lombosak voltak.⁴ A Sion hegye felé tartó utazás egy gyönggyel díszített, hét színarany oszlopon álló templomhoz hasonló helyre vezetett, ahol kőtáblákra, arany betűkkel volt feljegyezve a száznegyvennégyezer neve. A Sion körül Isten hét hegye magaslott, ahol liliumok, rózsák és sokféle fa virult.^{5, 6}

Miután „megízleltük Isten jó beszédét és a jövő világnak erőit” (Zsid 6:5), mondjuk el másoknak is azt az üzenetet, amelyet Keresztelő János, a tanítványok és maga Jézus is hirdetett itt, a földön: „Térjete meg, mert elközelített a mennyeknek országa.” (Máté 3:1; 4:17; 10:7) Ez a „kö-

zel” mennyire volt közel akkor, és mennyire az most a mi számunkra?

A megdicsőülés hegyén a menny jelent meg „kicsinyített formában”.⁷ A föld a menny része volt már a bűnbeesés előtt, és az lesz a bűn eltörlése után is,⁸ sokkal dicsőségesebben, mert oda költözik a világegyetem központja, ahol Krisztus érettünk meghalt (Jelenések 22:3).⁹ Jézus a földön jártakor is mennyei polgár volt (János 3:13), és minket is a „mennybe ültetett” (Efézus 2:6). A Megváltó nyíltan vallotta, hogy a mennyország eljött (Máté 12:28) – amikor itt a földön tanított és gyógyított, a menny leszállt az emberekhez.¹⁰ Hogyan lehetséges ez?

A mennyország lényege nem az örökkévalóságig tartó nyugdíjazás egy egzotikus helyen, emeletes házzal, luxusautóval a garázsban és kifoghatatlan bankszámlával, hanem Isten jelenléte (Jelenések 21:3–4). Ekképpen „még ha a halál árnyékának völgyében járunk is” (Zsoltárok 23:4), Isten jelenlétének tudatosítása az életünkben és a szívünkben, a mennyet jelenti számunkra (Kolossé 3:2). Ez forradalmi valóság!

„Megkérdezte pedig a farizeusoktól, mikor jó el az Isten országa, felele nekik és monda: Az Isten országa nem szemmel láthatólag jó el. Sem azt nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott van; mert ímé az Isten országa ti bennetek van.” (Lukács 17:20–21) Ezt az országot látja folytonosan az újjászületett ember (János 3:3; Lukács 19:9, 11). Mindez nem a menny elspiritalizálását jelenti, hanem azt, hogy Isten országa a szívünkben él, és amikor Jézus eljön, az életkörülmény-változások is „mind megadatnak” (Máté 6:33) majd nekünk. ■

1. Ellen G. White: *Tapasztalatok és látomások*, 42. o.
2. Ellen G. White: *Life Sketches*, 66–67. o.
3. Ellen G. White: *Boldog otthon*, 276. o.
4. Ellen G. White: *Maranatha*, 355. o.
5. Ellen G. White: *Bizonyságtételek a gyülekezeteknek*, 1 kötet, 68–69. o.
6. Rövid összefoglaló Ellen G. White: *Boldog otthon* c. könyve utolsó három fejezetéből, kisebb részletekkel kiegészítve, amelyeknek forrását feltüntettük.
7. Ellen G. White: *Jézus élete*, 260. o.
8. Ellen G. White: *Boldog otthon*, 272. o.
9. Ellen G. White: *Jézus élete*, 26. o.
10. Ellen G. White: *Jézus élete*, 133. o.

Harsán Norbert, lelkipásztor

ISMERJÜK MEG A BIBLIÁT!

„Utazásunkat” a Zsoltárok könyvének 34–87. fejezeteivel folytatjuk.

A. 1. Egészítsétek ki Dávid kijelentését a 34. zsoltárból, amely Isten egyik tulajdonságáról szól: „Érezzétek és lássátok meg, hogy...”

- Hűséges az Úr;
- Jó az Úr;
- Irgalmas az Úr.

2. A 36. zsoltár szerint meddig ér az Úr kegyelmessége?

- Az égig;
- A felhőkig;
- A hegyek ormáig.

3. Melyik zsoltár kezdődik a következőképpen: „Isten a mi oltalmunk és erősségünk! Igen bizonyos segítség a nyomorúságban. Azért nem félünk, ha elválnának is a föld, ha hegyek omlának is a tenger közepébe?”

46. zsoltár;
40. zsoltár;
62. zsoltár.

4. Melyik zsoltáríró mondta a következőket zsoltárának zárószavaiként? „De én? Isten közelsége oly igen jó nékem. Az Úr Istenbe vetem reménységemet, hogy hirdessem minden te cselekedetedet.”

- Dávid;
- Aszáf;
- Salamon

5. Dávid azt kéri Istentől, hogy az őt üldöző ellenségeit törölje ki egy bizonyos könyvből. Milyen könyvről van szó?

- Az emlékezés könyve;
- Az élők könyve;
- A jogok könyve.

B. Egészítsétek ki az alábbi mondatokat a megfelelő szavakkal.

1. „Az Úr az én
nem szűkölködöm.”

- Barátom;
- Testvérem;
- Pásztorom.

2. „Mert a Szentlélek azon órában
..... titeket, mit kell
mondanotok.”

- Felvilágosít;
- Megtanít;
- Tájékoztat.

**A NYÁJ
BÁRÁNYKAI
ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztá-
lyának igazgatója

Válaszok:
A. 1. b) Zsolt 34:9; 2. a) Zsolt 36:6;
3. a) Zsolt 46; 4. b) Zsolt 73:28;
5. b) Zsolt 69:29;
B. 1. c) Zsolt 23:1; 2. b) Lk 12:12.

ÁHÍTATOK 2018

evs
editura viață și sănătate

+4021 323 00 20 • +40740 10 10 34
comenzi@viatasisanatate.ro
www.viatasisanatate.ro

